

Jord- och skogsbruks-
ministeriet

Nationella skogsstrategin 2035

Jord- och skogsbruksministeriets publikationer 2023:23

Nationella skogsstrategin 2035

Jord- och skogsbruksministeriet Helsingfors 2023

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Jord- och skogsbruksministeriet

CC BY-NC-ND 4.0

ISBN pdf: 978-952-366-744-0

ISSN pdf: 1797-397X

Layout: Statsrådets förvaltningsenhet, publikationsverksamheten

Helsingfors 2023

Nationella skogsstrategin 2035

Jord- och skogsbruksministeriets publikationer 2023:23

Utgivare	Jord- och skogsbruksministeriet		
Utarbetad av	Jord- och skogsbruksministeriet		
Språk	svenska	Sidantal	55

Referat

Nationella skogsstrategin 2035 godkändes av det nationella skogsrådet den 14 december 2022. Bakgrunden till reformen av strategin var den snabba förändringen av verksamhetsmiljön inom skogsbranschen, både nationellt och internationellt. Den nya strategin för 2035 beaktar på ett förutseende och tidsenligt sätt den övergripande hållbara utvecklingen och skogarnas betydelse för dämpandet av och anpassningen till klimatförändringarna. I strategin beskrivs de centrala målen och prioriteringarna för utvecklingen av skogsbranschen. Skogsstrategin har många beröringspunkter med olika nationella och internationella strategier.

Nationella skogsstrategin 2035 utarbetades vid jord- och skogsbruksministeriet. Arbetet utfördes av experter i samråd med många andra aktörer. Målet var att samordna de regionala intressena och intressentgruppernas olika behov så bra som möjligt. Skogsstrategin är en näringsstrategi som samordnar människans, ekonomins och miljöns behov. Strategin utgör Finlands nationella skogsprogram. Nationella skogsstrategin 2035 strävar efter välmående skog och växande välfärd.

Målen för den nationella skogsstrategin ska uppnås med hjälp av tre spetsprojekt som ökar skogarnas tillväxt, koldioxidbindningen och virkesproduktionen, ökar den biologiska mångfalden i ekonomiskogar och skapar en konkurrenskraftig verksamhetsmiljö för en ansvarsfull skogsbransch som förnyas sig.

Nyckelord	skogspolitik, naturresurspolitik, skogsprogram, skogsbranschen, skogsbruk, näringar, ekosystemtjänster
------------------	--

ISBN PDF	978-952-366-744-0	ISSN PDF	1797-397X
-----------------	-------------------	-----------------	-----------

---

URN-adress	https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-366-744-0
-------------------	---

Kansallinen metsästrategia 2035

Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2023:23

Julkaisija	Maa- ja metsätalousministeriö		
Yhteisötekijä	Maa- ja metsätalousministeriö		
Kieli	ruotsi	Sivumäärä	55

Tiivistelmä

Kansallinen metsästrategia 2035 hyväksyttiin kansallisessa metsäneuvostossa 14.12.2022. Strategian uudistamisen taustalla oli metsäalan toimintaympäristön nopea muutos sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Uusi vuoteen 2035 tähtäävän strategia ottaa ennakoiden ja ajanmukaisesti huomioon kokonaisvaltaisen kestävä kehityksen sekä myös metsien merkityksen ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa. Siinä kuvataan keskeiset metsäalan kehittämisen tavoitteet ja painopisteet. Metsästrategialla on lukuisia liittymäkohtia kansallisiin ja kansainvälisiin strategioihin.

Kansallinen metsästrategia 2035 laadittiin maa- ja metsätalousministeriössä asiantuntijatyönä laajasti osallistavassa prosessissa. Alueelliset intressit ja sidosryhmien erilaiset tarpeet pyrittiin sovittamaan strategiatyössä mahdollisimman hyvin yhteen. Metsästrategia on ihmisen, talouden ja ympäristön tarpeita yhteensovittava elinkeinostrategia. Strategia toimii kansallisena metsäohjelmalla. Kansallinen metsästrategia 2035 tavoittelee kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille.

Kansallisen metsästrategian päämäärät saavutetaan toteuttamalla kolme kärkihanketta, joilla lisätään metsien kasvua, hiilensidontaa ja puuntuotosta, parannetaan talousmetsien elonkirjoa ja luodaan kilpailukyistä toimintaympäristöä uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla.

Asiasanat	metsäpolitiikka, luonnonvarapolitiikka, metsäohjelmat, metsäala, metsätalous, elinkeinot, ekosysteemipalvelut		
------------------	---	--	--

ISBN PDF	978-952-366-744-0	ISSN PDF	1797-397X
-----------------	-------------------	-----------------	-----------

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-366-744-0>

The National Forest Strategy 2035

Publications of the Ministry of Agriculture and Forestry 2023:23

Publisher Ministry of Agriculture and Forestry

Group author Ministry of Agriculture and Forestry
Language Swedish

Pages 55

Abstract

The National Forest Council approved The National Forest Strategy 2035 on 14 December 2022. The process to reform the strategy was based on the rapid changes in the operating environment, both in Finland and internationally. The new strategy to 2035 considers comprehensive sustainable development in a proactive and timely manner and takes into account the role of forests in climate change mitigation and adaptation. It describes the key objectives and priorities for the development of the forest sector. The strategy has numerous interlinkages to other national and international strategies.

The National Forest Strategy 2035 was prepared at the Ministry of Agriculture and Forestry by numerous experts and through an extensive participatory process. Efforts were made to account for the regional interests and the needs of different stakeholders in the best possible way. The National Forest Strategy is a sectoral strategy that coordinates the needs of people, the economy and the environment. The strategy serves as the National Forest Programme. The National Forest Strategy 2035 seeks growing wellbeing from forests and for forests.

The three key projects to achieve the objectives of the strategy are concerned with increasing forest growth, carbon sequestration and timber output, improving biodiversity in commercial forests, and creating a competitive environment for a responsible forest sector that is capable of renewal.

Keywords forest policy, natural resources policy, forest programmes, forest area, forestry, economic activities, ecosystem services

---

ISBN PDF 978-952-366-744-0

ISSN PDF

1797-397X

URN address <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-366-744-0>

Innehåll

1	Inledning	8
1.1	Nationella skogsstrategin styr skogspolitiken	8
1.2	Skogarnas och skogsbrukets betydelse för Finland	10
2	Förändringen i verksamhetsmiljön	12
2.1	Megatrender och förändringsfaktorer som påverkar skogssektorn	12
2.1.1	Att förutse framtiden	12
2.1.2	Förändringsfaktorer med anknytning till samhället	13
2.1.3	Förändringsfaktorer med anknytning till miljön	14
2.1.4	Teknologiska förändringsfaktorer	15
2.2	Skogsbranschens framtidsutsikter i Finland	16
2.2.1	Internationella riktlinjer	16
2.2.2	Nationella riktlinjer	16
2.2.3	Befolkningsstruktur och värdeförändringar	17
2.2.4	Skogsindustrin	18
2.2.5	Naturproduktsbranschen och andra tjänster som skogarna tillhandahåller	19
2.2.6	Skogsbruk	20
2.2.7	Skogsägande	21
3	Målbild	22
3.1	Visionen – Välmående skog och växande välfärd	22
3.2	Strategiska mål och syften	23
3.2.1	Finland är en konkurrenskraftig verksamhetsmiljö för en ansvarsfull skogsbransch som förnyas sig	23
3.2.2	Skogen används på ett aktivt, hållbart och mångsidigt sätt	24
3.2.3	Vi stärker skogens livskraft, mångfald och anpassningsförmåga	24
3.2.4	Vi stärker den kunskapsbaserade ledningen samt kompetensen inom skogsbranschen	25
4	Verkställande	26
4.1	Projektportfölj	26
4.2	Spetsprojekt	27
4.2.1	Skogens tillväxt	27
4.2.2	Biodiversitet i ekonomiskogar	30
4.2.3	Skogsbranschens förnyelse och konkurrenskraft	32
4.3	Organisation och finansiering	35
4.4	Uppföljning	37

5 Sammandrag av utvärderingen av strategin	38
5.1 Utvärdering av beredningsprocessen.....	38
5.2 Förhandsutvärdering av konsekvenser och effekter	40
Definitioner	43
Bilagor	45
Bilaga 1. Växelverkan i utarbetandet av skogsstrategin	45
Bilaga 2. Skogsstrategins indikatorer	49
Källor	53

1 Inledning

1.1 Nationella skogsstrategin styr skogspolitiken

Skogarna utgör grunden för ett mångsidigt välbefinnande i Finland. Skogarna spelar en viktig roll när man löser nationella och globala utmaningar som gäller utkomst, försörjningsberedskap, klimatförändring, naturförlust och människors hälsa.

Nationella skogsstrategin 2035 (KMS2035) är ett lagstadgat skogsprogram. "Jord- och skogsbruksministeriet ska utarbeta ett nationellt skogsprogram i samarbete med andra ministerier, företrädare för skogssektorn och andra nödvändiga intressenter. Syftet med programmet är att skogarna ska utnyttjas mer mångsidigt och att det välbefinnande skogarna ger upphov till ska öka med iakttagande av principerna för hållbar utveckling." (Skogslag 1093/1996, 26 §)

Den nationella skogsstrategin styr Finlands skogspolitik. Bakgrunden till reformen av strategin är den snabba förändring som sker i skogsbranschens verksamhetsmiljö både nationellt och internationellt. Skogsstrategin beaktar tidsenligt den övergripande hållbara utvecklingen samt skogarnas betydelse för stävjandet av och anpassningen till klimatförändringen. I den nationella skogsstrategin beskrivs de centrala målen och prioriteringarna för utvecklingen av skogsbranschen.

Nationella skogsstrategin 2035 har utarbetats interaktivt (bilaga 1). I den brett inkluderande processen samordnades intressentgruppernas behov och regionala intressen (figur 1). Arbetet med skogsstrategin har fått stöd av flera forsknings- och utredningsprojekt. Nationella skogsrådet godkände vid sitt möte 14.12.2022 det nationella skogsprogrammet Nationella skogsstrategin 2035. Finlands naturskyddsförbund och WWF Finland anmälde avvikande åsikt om godkännandet av Nationella skogsstrategin 2035 (s. 55).

Figur 1. Grupper som deltagit i beredningen av skogsstrategin.

Den nationella skogsstrategin är en samordnande näringsstrategi som beaktar såväl människan och miljön som ekonomin. Den omfattar inte bara skogsbruket och -industrin, utan även produktion, förädling, tjänster och offentliga nyttigheter som baserar sig på andra materiella och immateriella produkter från skogarna samt kompetens- och utbildningsfrågor inom skogsbranschen. Strategin har beröringspunkter med flera internationella och nationella strategier och program. Skogs-, energi- och miljöpolitiska åtaganden och avtal på såväl internationell som EU-nivå har en betydande inverkan på Finlands skogssektor. I Förenta nationernas (FN) processer utformas rollen som skogarna får globalt för att lösa framtida utmaningar. Finland har förbundit sig till en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling (verksamhetsprogrammet Agenda 2030).

Finlands långsiktiga skogspolitik har styrt en utveckling där skogsägarna har fått avkastning på skogen och samtidigt har skogsbruket och -industrin hämtat med sig arbete och inkomster i hela landet. Samtidigt har man skapat möjligheter för naturvård, skydd och rekreation i ekonomiskogarna. Hållbart skötta skogar möjliggör mångsidiga ekosystemtjänster regionalt och nationellt, inklusive klimatfördelar. Trä är Finlands viktigaste förnybara naturresurs.

Skogarna har förblivit livskraftiga i Finland och mycket omfattande skogsskador har hittills undvikits. Ett starkt kunskapsunderlag inom skogsbioekonomin och ett lönsamt skogsbruk samt investeringar i skogsvård som ständigt utvecklas tryggar möjligheterna att utnyttja skogarna även för kommande generationer. Kontinuerlig utveckling och förnyelse är nödvändig för att man också ska kunna svara på de utmaningar som naturförlusten och klimatförändringen medför och uppnå en balanserad tillväxt av välbefinnande för och av skogarna.

1.2 Skogarnas och skogsbrukets betydelse för Finland

Finland är Europas mest skogbevuxna land. Skogarna täcker 75 procent av markarealen. Det finns 20 miljoner hektar skogsmark som lämpar sig för virkesproduktion och 2,6 miljoner hektar tvinmark, varav sammanlagt 13 procent är skyddad. Sammanlagt 23 procent av skogsbruksmarkens areal är skyddad eller i begränsad skogsbruksanvändning. En tredjedel av skogsbruksmarken består av myrar och hälften av myrmarken är utdikad. (Naturresursinstitutet, Statistikdatabasen)

Samerna är det enda ursprungsfolket inom Europeiska unionens (EU) område: Grundlagen garanterar dem rätten att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur (1999/731, 17 §). Cirka 90 procent av marken i samernas hembygdsområde utgörs av statens marker. Av dessa är över 90 procent lagstadgade skydds- och ödemarksområden eller naturhushållningsområden och 9 procent områden som omfattas av skogsbruksverksamhet. Samernas traditionella näringar är särskilt känsliga för klimatförändringens skadliga effekter.

Enskilda personer äger cirka 60 procent av skogsmarken. De cirka 350 000 skogsfastigheter som ägs av privatpersoner har sammanlagt cirka 620 000 ägare. Privatpersoner gör cirka 100 000 virkesaffärer per år. Avverkningsmängderna varierar från år till år och i genomsnitt avverkas cirka tre procent av skogsarealen. Cirka tre fjärdedelar av avverkningen är beståndsvårdande avverkning och ungefär en fjärdedel siktar på förnyelse. De vanligaste och mest kostnadskrävande skogsskötselåtgärderna i termer av areal är vård av plantbestånd och ungskog.

Sammanlagt utexamineras cirka 1 000 yrkespersoner inom skogsbranschen per år på olika examensnivåer. Skogsbranschen stärker sysselsättningen och näringsmöjligheterna i synnerhet i andra landskap än tillväxtlandskapen. År 2021 arbetade 36 000 personer inom skogsindustrin och 25 000 personer inom skogsbruket. År 2020 arbetade cirka 2 700 personer vid företag inom naturproduktsbranschen. Inom naturproduktsbranschen, men till vissa delar även inom skogsbruket, är beroendet av utländsk säsongsarbetskraft stort. Enligt Statistikcentralen sysselsattes cirka 33 800 personer i Finland inom naturturism och rekreation 2018.

Skogssektorns andel av hela nationalekonomins förädlingsvärde 2021 var 4,3 procent, dvs. 9,3 miljarder euro. Av detta förädlingsvärde genererade skogsbruket 4,3 miljarder euro, massa- och pappersindustrin 3,1 miljarder euro och trävaruindustrin 2,0 miljarder euro. (Naturresursinstitutet, Statistikdatabasen)

Inom skogsindustrin användes sammanlagt 72,2 miljoner kubikmeter råvirke 2021. Råvirket som skogsindustrin använder är i huvudsak inhemskt. Största delen av råvirket används inom cellulosa- eller sågindustrin. Träbränsle som huvudsakligen fås från skogsindustrins sidoströmmar täcker en fjärdedel av Finlands energiförbrukning. Nästan en femtedel av värdet på Finlands varuexport kommer från produkter som tillverkats av trä. Skogsindustrin är en av de största industribranscherna i Finland. Dess omsättning uppgick till 26,8 miljarder euro år 2020. Den växande naturproduktbranschens omsättning var cirka 780 miljoner euro år 2020 (Arbets- och näringsministeriet, Branschrapporter).

Enligt den senaste riksskogsinventeringen (RSI13) är trädbeståndets årliga tillväxt 103 miljoner kubikmeter, vilket är 4,5 miljoner kubikmeter mindre jämfört med den föregående inventeringen (RSI12). Trädbeståndets tillväxt har sedan 1970-talet varit större än avgången, så trädbeståndet i skogarna har hela tiden ökat. Trädbeståndets volym är 2,5 miljarder kubikmeter.

När Finland strävar efter kolneutralitet i skogarna som en del av markanvändningssektorn har stärkandet av kolsänkorna och kollagren på kort och lång sikt en betydande men begränsad roll. År 2020 var nettokolsänkan i Finlands skogsmark enligt Statistikcentralen -20,6 miljoner CO₂-ekv. År 2021 var kolsänkan i skogsmarken -8,4 miljoner t CO₂-ekv. Variationen i kolsänkan förklaras av de årliga avverkningsmängderna, den globala efterfrågan på virke och utvecklingen av skogarnas tillväxt. Trots den stora årliga variationen har trädbeståndets volym och kollager ökat och skogarna utgör en nettokolsänka.

Finland har förbundit sig att för egen del hejda utarmningen av den biologiska mångfalden. Enligt den senaste omfattande hotbedömningen som publicerades 2019 är 11,9 procent (2 668 stycken) av Finlands arter hotade (Hyvärinen m.fl. 2019). Nästan en tredjedel av de hotade arterna lever i första hand i skogar och 9 procent av skogsarterna är hotade. Utrotningshotade arter i skogsmiljöer förekommer särskilt i lundskogar och gamla skogar.

96 procent av den vuxna befolkningen i Finland motionerar utomhus. Allemansrätten möjliggör ett omfattande rekreatjonsbruk som gör det möjligt att röra sig samt att plocka bär och svamp i skogarna. I Finland finns det dessutom cirka 300 000 jägare för vilka viltbeståndet som upprätthålls av skogarna är viktigt. Regelbundna naturbesök främjar och upprätthåller medborgarnas hälsa och välbefinnande. Största delen av utomhusvistelserna sker i närliggande skogar och natur.

2 Förändringen i verksamhetsmiljön

Detta kapitel baserar sig på en utredning som jord- och skogsbruksministeriet beställt av Naturresursinstitutet (Taustaselvitys Kansallinen metsästrategia 2035:n valmistelua varten, Naturresursinstitutets publikation 61/2022). I utredningen har man granskat skogssektorns verksamhetsmiljö, fastställt scenarier som beskriver användningen av skogarna och producerat kalkyler som baserar sig på dessa. Med hjälp av scenarioanalyser bedömdes de samhällsekonomiska konsekvenserna av olika scenarier samt konsekvenserna för virkesproduktionen och andra ekosystemtjänster.

2.1 Megatrender och förändringsfaktorer som påverkar skogssektorn

2.1.1 Att förutse framtiden

Både i Finland och globalt ställs omfattande förväntningar på skogarna som källa till förnybara råvaror, som en förutsättning för naturens mångfald och som kolsänka. I en värld med ömsesidigt beroende finns det ett växande behov av globala lösningar. Ansvarsfull verksamhet förutsätter allt starkare framförhållning, samordning av olika mål men också värdebaserade val på olika beslutsnivåer.

De geopolitiska spänningarna har ökat och blivit en av de tio viktigaste globala riskerna (World Economic Forum (2022)). Den skärpta internationella säkerhetsmiljön skapar instabilitet i ekonomin och de regelbaserade internationella systemen. Tillsammans med utarmningen av naturresurserna kan detta leda till nya slags konflikter samt en naturresurspolitik som betonar självförsörjningens och försörjningsberedskapens betydelse. Särskilt Rysslands angrepp på Ukraina har lett till osäkerhet i fråga om tillgången på råvaror och produktionsinsatser. Likaså har marknadsutsikterna för skogssektorns slutprodukter blivit osäkrare. Energikrisen och den höga inflationen återspeglas också i det finländska välfärdssamhället. Skogssektorn har en central roll i tryggheten av energisjälvförsörjningen och slopandet av fossilekonomin samt i den gröna omställningen på längre sikt.

Det är svårt, men ändå nödvändigt att identifiera och förutse förändringsfaktorer (figur 2). För att utvecklingsåtgärderna ska bli verkningsfulla krävs det att man systematiskt strävar efter att identifiera osäkerheter och risker i anslutning till skogsbranschen samt deras effekter.

Figur 2. Megatrender och möjliggörare som påverkar skogsbranschen (Källa Naturresursinstitutet 61/2022).

2.1.2 Förändringsfaktorer med anknytning till samhället

Befolkningstillväxten och urbaniseringen förutspås fortsätta globalt. Enligt FN:s befolkningsprognos som reviderades 2019 förutspås världens befolkning öka till 8,5 miljarder fram till 2030 och till 9,7 miljarder fram till 2050. År 2030 bor cirka 60 procent av världens befolkning i städer. Även om befolkningstillväxten i framtiden avtar, ökar problemen inom näringsproduktionen och markanvändningen i synnerhet när klimatförändringen försämrar produktionsförhållandena globalt.

Konsumentskapet och marknaden genomgår en brytningstid. De stigande priserna påverkar konsumtionsbeteendet. Samtidigt motiverar också den ökade medvetenheten hos konsumenterna och produktionsfaktorernas ägare om produktionens och konsumtionens klimat- och miljökonsekvenser samt etik företagen att fästa särskild uppmärksamhet vid de globala hållbarhetseffekterna och ansvarsfullheten i sin verksamhet samt sina produkter och tjänster under deras livscykel.

Den förändrade säkerhetssituationen ökar betydelsen av den övergripande säkerheten och försörjningsberedskapen inom naturresurssektorn. Det blir allt svårare att samordna internationella och nationella intressen. I synnerhet EU:s reglering betonas.

Fram till 2050 förväntas efterfrågan på energi öka med nästan 50 procent i världen jämfört med den nuvarande nivån. Om man vill stoppa klimatuppvärmningen vid 1,5 grader, borde andelen förnybar energi år 2050 vara minst 65 procent i stället för nuvarande 15 procent. Behovet av bioenergi från skogarna torde förbli högt, eftersom det behövs som en lösning i synnerhet under övergångsperioden.

Betydelsen av tillförlitlig information framhävs ytterligare. Den traditionella indelningen i producenter och användare av information håller på att förändras. Särskilt de snabbcykliska sociala medierna påverkar beslutsfattandet inom skogsbranschen på olika nivåer.

2.1.3 Förändringsfaktorer med anknytning till miljön

De tre globala riskerna som bedöms vara mest betydande är förknippade med miljöfaktorer. Dessa är misslyckade åtgärder för att stävja klimatförändringen och främja anpassningen till den, förstärkta extrema väderfenomen samt försämrad biologisk mångfald (World Economic Forum 2022). De skadliga effekterna av klimatförändringen kan förebyggas, men det kräver snabba åtgärder för att övergå till ett kolneutralt samhälle. Eftersom även effektiva åtgärder för att stävja klimatförändringen har en fördröjd effekt behövs också anpassningsåtgärder.

Globalt hotas upp till en miljon arter av utrotning (IPBES 2019). De största hotfaktorerna är förändringar i markanvändningen, direkt utnyttjande av arter och klimatförändringen. Den biologiska mångfalden, förlusten av de ekosystemtjänster den producerar och utarmningen av naturen hotar också mänsklighetens välbefinnande. Naturförlusten återspeglas bland annat i livsmedelssystemets förmåga att producera tillräckligt med näring på olika håll i världen. Naturförlusten ökar också osäkerheten kring produktionskedjorna och marknaden.

Kopplingen mellan värdet på den biologiska mångfalden och det ekonomiska beslutsfattandet lyftes fram i den allmänna debatten i och med Dasguptas (2021) rapport. Även FN har godkänt statistikstandarden för ekosystemredovisning. Målet med ekosystemredovisningen är att mäta utbudet, användningen och värdet av den nytta människor får av ekosystemen.

2.1.4 Teknologiska förändringsfaktorer

Ny teknologi och effektivare utnyttjande av teknologi är sätt att svara på föränderliga behov och åstadkomma hållbara värdekedjor och -nätverk. Data- och plattformsekonomin, i alla sina olika former, är redan här för att stanna. Trots det är många möjligheter i anslutning till automatisering och utnyttjande av massdata (big data) ännu outnyttjade när man utvecklar en kostnadseffektiv och förnybar skogsbransch.

Vid sidan av de nuvarande produkterna håller nya produkter med hög förädlingsgrad på att uppstå. Många lovande försök pågår, men det tar tid att utveckla produkter i fabrikskala. Bioekonomin är en väsentlig del av en hållbar cirkulär ekonomi som kombinerar ett klokt utnyttjande av förnybara och icke-förnybara naturresurser. Cirkulär ekonomi är en verksamhetsmodell för ekonomin och hela samhället där olika huvud- och sidoströmmar kan ge nya produkter, servicekoncept och mervärde. Samtidigt är det också optimerade materialcirkulationer och till exempel reparation och återanvändning av infrastruktur och produkter.

Ekonomins framgång granskas allt mer ur ett välfärds- och miljöperspektiv, inte bara genom att följa upp ekonomins storlek och tillväxttakt. En granskning av ekonomin kräver ett nytt slags tänkande, när välfärden och jordens bärkraft ses som tecken på ett framgångsrikt samhälle. Omvälvningen av samhällsstrukturen innebär en omvälvning av teknologi, kunskap, tänkande, attityder, arbete och företagande. Autonom teknologi som grundar sig på artificiell intelligens och plattformsekonomi genomsyrar produktionsystemen. Deras inverkan på skogsbranschens framtid blir också allt större. Ägande och hantering av data betonas både i den politiska och ekonomiska maktutövningen.

I och med utvecklingen av artificiell intelligens, maskininlärning och lokaliseringslösningar i realtid leder automatiseringen och robotiseringen småningom till att arbetsmaskinerna fungerar allt mer självständigt. Den autonoma teknologin och digitaliseringen förändrar också ledningen och beslutsfattandet. Allt större informationsmängder och självstyrning i processernas beslutsfattande medför allt större utmaningar för kriterierna och de konsekventa riktlinjerna i beslutsfattandet.

2.2 Skogsbranschens framtidsutsikter i Finland

2.2.1 Internationella riktlinjer

Finland har förbundit sig till över hundra internationella avtal som gäller skogar och miljö. Det centrala är FN:s mål för hållbar utveckling. För att uppnå dessa är skogarna av väsentlig betydelse.

Användningen av skogar och träråvaror samt användningens godtagbarhet påverkas i högre grad än tidigare av EU:s politiska åtgärder, som utöver de strategiska riktlinjerna även omfattar rättslig reglering som är bindande för medlemsstaterna. EU har ingen gemensam skogspolitik, men frågor som gäller skogarna och utnyttjandet av dem behandlas dock i många av EU:s sektoriella politikområden, i synnerhet i klimat-, energi- och miljöpolitiken, där EU har behörighet över det nationella beslutsfattandet.

I de skogsrelaterade EU-politiska åtgärderna har målen för den biologiska mångfalden och skogarnas kolbindning betonats. Däremot har de ekonomiska målen för virkesproduktion och mångsidig användning av skogarna och deras inverkan på till exempel landsbygdens livskraft, företagande och försörjningsberedskap fått mindre uppmärksamhet. Man kan också observera en övergång från frivilliga åtgärder till detaljerad reglering på lagnivå.

Importen av råvirke från Ryssland till Finland upphörde under 2022. Inom EU har man kommit överens om omfattande sanktioner som svar på Rysslands angrepp på Ukraina. Man förutser att den frusna situationen i handelsförbindelserna med Ryssland kommer att fortsätta i årtal, vilket återspeglas globalt på marknaden för träbaserade produkter.

2.2.2 Nationella riktlinjer

Finlands skogspolitik bereds och styrs av jord- och skogsbruksministeriets naturresursavdelning. Skogspolitiken styrs med hjälp av lagstiftning, offentlig finansiering och informationsstyrning samt institutionella arrangemang. De regionala skogsprogrammen är utvecklingsplaner och arbetsprogram för skogssektorn på landskapsnivå. De sammanställer information om och utvecklingsbehov för skogarna i området.

Vid sidan av skogsstrategin genomförs målen för skogsstrategin i flera andra program och strategier (figur 3). Likaså påverkar många strategier skogsstrategin och dess mål. Skogsstrategin har många beröringspunkter med bland annat den bioekonomiska strategin, strategin för biologisk mångfald, strategin för rekreationsanvändning av naturen, klimat- och energistrategin samt klimatplanen för markanvändningssektorn (MISU) och

den nationella planen för anpassning till klimatförändringen (KISS2030). METSO- och Helmi-programmen kompletterar den nationella skogsstrategin i målen för ekologisk hållbarhet.

Figur 3. Nationella strategier och program med anknytning till den nationella skogsstrategin.

2.2.3 Befolkningsstruktur och värdeförändringar

Den låga nativiteten, det minskade antalet personer i arbetsför ålder och den snabba ökningen av antalet personer över 75 år förändrar kraftigt Finlands befolkningsstruktur. De regionala skillnaderna i befolkningsutvecklingen mellan landskapen och de ekonomiska regionerna är betydande. Urbaniseringen och den regionala differentieringen påverkar i synnerhet barnens och de ungas förhållande till naturen och skogen. Enligt De ungas skogsbarometer (2022) upplevs skogarna som viktiga och 55 procent av de unga som svarade på barometern besökte skogen minst en gång i veckan. Ändå upplever en av fem skogen som en främmande miljö.

Utvecklingen i befolkningsskoncentrationen, den regionala differentieringen och förändringarna i befolkningens åldersstruktur kommer i framtiden att ha en särskilt kraftig inverkan på arbetskraften inom skogsbranschen och tillgången till den samt på utbildningen inom branschen. Urbaniseringen, den globala befolkningstillväxten och medvetenheten om naturens hälso- och välfärd fördelar ökar efterfrågan på naturturism och rekreationsanvändning samt förutsättningarna för näringsverksamhet.

Konsumenternas värderingar påverkar efterfrågan på produkter och därigenom på råvaror. Konsumenternas miljömedvetenhet och krav på ansvarsfullhet ökar. Värdeförändringarna syns också i sätten att utnyttja naturen och de ekosystemtjänster den erbjuder, det vill säga den materiella och immateriella nytta som ekosystemen ger människan. Konsumenternas val kan bidra till att utnyttjandet av skogarna hålls inom gränserna för naturens bärkraft.

2.2.4 Skogsindustrin

Utsikterna för efterfrågan på skogsindustriprodukter förutspås förbli goda och efterfrågan öka. Efterfrågan varierar beroende på det rådande konjunkturläget.

Åtgärderna för att stävja klimatförändringen ökar träbyggandets popularitet och därigenom också efterfrågan på produkter från såg- och träproduktindustrin. Långlivade träprodukter fungerar som kollager och ersätter till exempel byggnadsmaterial med mer belastande växthusgasutsläpp, i synnerhet betong och stål. De positiva utsikterna för träbyggande stöder efterfrågan på sågvaror och mer förädlade byggprodukter i Finland och på exportmarknaden.

Efterfrågan på nordlig långfibrig barrcellulosa som basråvara för skogsindustrins centrala slut- och mellanprodukter torde förbli stark. Även efterfrågan på produkter från den kemiska skogsindustrin förutspås förbli god under den närmaste framtiden, med undantag av grafiska papper. Efterfrågan på kartong stöds av att användningsmängderna och -objekten för förpackningar ökar, när man till exempel inom livsmedelsindustrin strävar efter att bli av med plastförpackningarna. Tillväxten i näthandeln ökar behovet av traditionella förpackningar. Efterfrågan på förpackningar stöds också av att befolkningen i allt högre grad tillhör medelklassen samt av den ekonomiska tillväxten. Stora förväntningar ställs på det mångsidiga ligninet. Användningen av cellulosa både i kartongproduktionen och i nya produkter, såsom textilfibrer, kommer sannolikt att öka. Nya innovationer och produkter skapar nya arbetsplatser inom bioekonomin.

I Finland har man under de senaste åren investerat särskilt i produktion av kartong och förpackningsmaterial samt i cellulosa- och sågindustrin. Under högkonjunkturen efter början av coronapandemin har sågindustrins kassaflöde och lönsamhet ökat och gjort det möjligt att finansiera kapacitetsutbyggnads- och reparationsinvesteringar. Dessutom har investeringar gjorts i produktionen av hyvlad virke samt i moderniseringen av produktionsteknologin. Syftet med investeringarna är att effektivisera produktionen och trygga framtidens konkurrenskraft.

Utöver redan genomförda investeringar planeras investeringar som ökar produktionskapaciteten och efterfrågan på råvirke om de förverkligas. Även om det ur ett marknadsperspektiv finns efterfrågan på produkter som tillverkats av trä, kan tillgången på virke begränsa produktionsökningen och investeringarna i framtiden.

Under de senaste åren har över en fjärdedel av den totala energiförbrukningen i Finland producerats med träbränslen. Den ökade användningen av träbränslen i Finland har i synnerhet grundat sig på den ökade användningen av sidoströmmarna inom skogsindustrin. Träbränslen har ersatt och kommer i allt högre grad att ersätta användningen av fossila importerade bränslen, dvs. stenkol, olja och naturgas. I fråga om inhemsk torv har man ställt upp som mål att åtminstone halvera användningen av torv före 2030. Av försörjningsberedskapsskäl måste torvens ställning granskas på nytt. När andelen importerat virke minskar ökar betydelsen av energived och skogsflis från vårdavverkning av ungskog för att trygga självförsörjningsgraden i fråga om energi.

I Finland har man på många sätt strävat efter att höja förädlingsvärdet för skogsindustrins produktion. Finlands bioekonomiska strategi (2022) eftersträvar mervärde genom att utveckla nya råvaror, tillverkningsmetoder, produkter och tjänster, öka förädlingsvärdet och resurseffektiviteten samt utnyttja sidoströmmar och verksamhetsmodeller för cirkulär ekonomi.

2.2.5 Naturproduktsbranschen och andra tjänster som skogarna tillhandahåller

Finlands naturproduktsbransch bygger starkt på tillvaratagande, förädling och export av bär och svampar som samlats in enligt allemansrätten. Användningen av naturprodukter som inte omfattas av allemansrätten ökar inte bara inom livsmedels- och dryckesindustrin, utan också till exempel inom kosmetikindustrin, välfärdstjänster, medicintekniska produkter, hantverk och floristik.

Den ökade användningen av naturprodukter som är bundna till markägande kan erbjuda skogsägarna nya förtjänstmöjligheter som grundar sig på skogarna. Den ökade användningen erbjuder möjligheter att göra användningen av skogarna mångsidigare och främjar aktiviteten på landsbygden. Med en högre förädlingsgrad för naturprodukter är det möjligt att öka deras mervärde.

Naturturismbranschen är redan en betydande arbetsgivare och exportbransch i synnerhet i norra Finland och på andra håll i närheten av naturturismcentra. Naturen är en av de viktigaste motionsmiljöerna i Finland. Naturen är också en källa till hälsa och välbefinnande. Som turistland har Finland flera fördelar i och med sin rena natur och de olika årstiderna. Rekreativ användning koncentreras särskilt till tätorterna och här spelar närskogarna en nyckelroll. Naturbaserade välfärdstjänster har tillväxtpotential. Kärnan i branschen utgörs av företag som erbjuder naturbaserade programtjänster samt inkvarterings- och förplägnadstjänster i naturmiljö.

Tillväxten inom naturproduktbranschen och andra tjänster som skogen tillhandahåller stöder den gröna omställningen och övergången till ett klimathållbart och självförsörjande livsmedelssystem. Hittills har potentialen inom landskaps- och naturvårdshandeln samt kolhandeln utnyttjats i liten utsträckning. Utvecklingen och etableringen av nya verksamhetsmodeller och innovationer tar tid och kräver långsiktighet både i utvecklingsarbetet och i överföringen av ny information till aktörerna och i praktiken.

2.2.6 Skogsbruk

Genom åtgärder som ökar skogarnas tillväxt och livskraft är det möjligt att ytterligare förbättra skogsbrukets ekonomiska lönsamhet och anpassningen till föränderliga förhållanden. Förändringar i exempelvis valet av trädslag syns dock först efter flera år eller årtionden.

Metoderna för skogshantering har blivit mångsidigare. Inom skogsbruket kommer metoderna för kontinuerlig skogsvård och odling av blandskogar att bli allt vanligare. I takt med att teknologin utvecklas kan man anta att riktad skogsvård blir allt vanligare. Inom den riktade skogsvården kombineras information som beskriver skogen från många källor, och massinformation och digitalisering integreras i skogsvården.

Naturvård är en integrerad del av skogsbruket. Utöver regleringen på lagnivå påverkar de marknadsbestämda systemen också åtgärderna för skogarnas mångfald. I och med att användningen av och målen för skogarna blir mer varierade framhävs behovet av att samordna olika användningsformer i framtiden. Skogarna utsätts allt mer för begränsningar i användningen och olika skyddsåtgärder.

Ungefär en fjärdedel av Finlands skogsmark för virkesproduktion är myrskog. Den övergripande skötseln av myrskogarna påverkas av deras viktiga roll även med tanke på klimatet, mångfalden och konsekvenserna för vattendragen. Detta medför utvecklingsbehov för mångsidigare kompetens och för teknologier för drivning av virke på torvmarker. Det finns efterfrågan på yrkeskunnig personal inom vattenhushållning, drivning och transport inom hela skogsbruket och i synnerhet inom myrskogsbruket.

Väderförhållandena förväntas bli mer varierande och milda vintrar mer frekventa, vilket förkortar drivningssäsongen vintertid och försämrar transportkapaciteten i synnerhet på det lägre vägnätet. Å andra sidan kan de torra perioderna under sommaren förbättra möjligheterna till drivning under den isfria tiden särskilt i södra Finland. Klimatförändringen ökar risken för skogsskador. Även de växande hjortdjursbestånden orsakar skogsskador och påverkar valet av trädslag och skogshanteringen. Sannolikheten för insekt-, svamp- och stormskador i skogarna ökar, så beredskapen och riskhanteringen betonas.

2.2.7 Skogsägande

Skogarna i Finland ägs i huvudsak av privatpersoner och familjer. Skogsfastighetsstrukturen är på många ställen splittrad. I södra och mellersta Finland äger privatpersoner cirka 3/4 av skogarna. Statens skogar ligger huvudsakligen i norra och östra Finland.

Skogsägarna anser att det är viktigt att deras egna mål och egendomsskyddet respekteras. Enligt undersökningen Skogsägaren 2020 eftersträvar skogsägarna både materiell och immateriell nytta med sina skogar. För de flesta ägare är virkesförsäljningen den viktigaste nyttan av skogarna. Av metoderna för att trygga den biologiska mångfalden intresserar naturvården oftast, och en knapp fjärdedel anser att tryggandet av naturvärdena i de privata skogarna borde ökas jämfört med nuläget.

Den höjda utbildningsnivån bland skogsägarna och den ökande andelen skogsägare i städerna kan leda till ökad efterfrågan på mångsidiga skogstjänster i takt med att struktur- omvandlingen i skogsägandet framskrider (Karppinen m.fl. 2020).

Skogsfastigheterna byter ofta ägare genom arv eller genom köp släktingar emellan. Dödsbona innehar 9,3 procent och de samfällda skogarna utgör 5,9 procent av privatskogarnas areal 2022. Andelen samfällda skogar har ökat. Särskilt snabbt har skogsfondernas skogsägande ökat under de senaste åren. Fonder och investerarsammanslutningar äger cirka 0,5 miljoner hektar skog. När penningpolitiken skärps och räntorna stiger kan tillväxttakten för skogsfondernas innehav dock avta under de närmaste åren. Förändringen i markägandet har också påverkats av att utländska investerares och investeringsföretags andel i skogsägandet har ökat.

3 Målbild

3.1 Visionen – Välmående skog och växande välfärd

Visionen för Nationella skogsstrategin 2035 är att eftersträva *välmående skog och växande välfärd*.

I visionen betonas förutom det välbefinnande och den välfärd som skogen ger finländarna också att skogen själv ska må bra. Ansvarsfullhet och hållbarhet är bärande teman i hela skogsstrategin, dvs. människan, ekonomin och miljön beaktas och man bär ansvar för sociala, ekonomiska och miljömässiga konsekvenser.

För att den nationella skogsstrategins välfärd och tillväxt ska kunna kombineras med hållbar utveckling, har välfärdsekonomin valts som perspektiv. Välfärdsekonomin skapar hållbar välfärd och ekonomisk tillväxt samtidigt. I välfärdsekonomin blir människans välfärd kärnan i beslutsfattandet och besluten fattas genom att identifiera de ekonomiska, sociala och ekologiska faktorernas samverkan på välfärden (OECD 2019). Välfärd syftar på välstånd, god livskvalitet och hälsa. OECD formulerar detta som att välfärdsekonomin består av materiella faktorer såsom boende, inkomster och arbetsplats samt faktorer som har samband med livskvaliteten, såsom utbildning, kompetens, hälsa, miljöns kvalitet och säkerhet. Skogsstrategin främjar en ansvarsfull och helhetsinriktad välfärdsekonomi.

Kärnan i skogsstrategin är att ansvarsfullt samordna behov och mål som delvis är motstridiga sinsemellan. Visionen betonar också att skogsstrategin är en tillväxtstrategi. I tillväxträkenskaperna definieras hållbar utveckling som något som tillgodoser den nuvarande generationens behov utan att kommande generationer berövas möjligheten att tillgodose sina egna behov.

Skogsstrategin bygger på fyra strategiska mål som tillsammans bildar en helhet (figur 4). Visionen – välmående skog och växande välfärd – uppnås inte genom enskilda mål, utan strategin förverkligas genom att samordna fyra sinsemellan lika viktiga mål.

Mål

- Finland är en konkurrenskraftig verksamhetsmiljö för en ansvarsfull skogsbransch som förnyas sig.
- Skogen används på ett aktivt, hållbart och mångsidigt sätt.
- Vi stärker skogens livskraft, mångfald och anpassningsförmåga.
- Vi stärker den kunskapsbaserade ledningen samt kompetensen inom skogsbranschen.

Figur 4. Skogsstrategins vision och mål.

3.2 Strategiska mål och syften

3.2.1 Finland är en konkurrenskraftig verksamhetsmiljö för en ansvarsfull skogsbransch som förnyas sig

Målet omfattar förutsättningar för investeringar inom skogsbranschen, tillgång till råvaror och försörjningsberedskap samt en mångsidigare skogsbransch. Dessutom omfattar målet smidiga förvaltningsstrukturer, en uppmuntrande verksamhetsmiljö och internationell påverkan.

Syften

- Den skogsbaserade affärsverksamheten blir mångsidigare och växer.
- Ett proaktivt och effektivt samarbete samt påverkan i EU-processer och internationella processer stöder skogsbranschens verksamhetsförutsättningar.
- Smidig förvaltning och fungerande infrastruktur skapar en förutsägbar och uppmuntrande verksamhetsmiljö.
- En fungerande marknad tryggar tillgången till råvaror och tjänster.

3.2.2 Skogen används på ett aktivt, hållbart och mångsidigt sätt

Målet som betonar skogens användningsmöjligheter omfattar mångsidiga ekosystemtjänster och ett lönsamt skogsbruk. I målet ingår också att stävja klimatförändringar och trygga regionernas livskraft.

Syften

- Skogsanvändningen är målinriktad och grundar sig på fakta och aktiva beslut av skogsägarna.
- En aktiv och mångsidigare skogsvård ökar skogens tillväxt och stöder stävjandet av klimatförändringen.
- Tjänster och incitament för skogsägare och aktörer stöder en aktiv, hållbar och mångsidig användning av skogarna med beaktande av landskapens särdrag.
- De ekosystemtjänster som skogarna erbjuder ökar människors välbefinnande och skapar nya förtjänstmöjligheter.

3.2.3 Vi stärker skogens livskraft, mångfald och anpassningsförmåga

Till målet hör att värna om skogens mångfald och variation. Det omfattar också omsorg om skogens och skogsnaturens hälsa och resiliens. Anpassning till klimatförändringen samt allmän riskhantering, såsom skydd av vatten och mark, ingår också i detta mål.

Syften

- Vända på utvecklingen av mångfalden i ekonomiskogar så att den återhämtar sig.
- Stärka skogarnas klimathållbarhet och hantera skaderisker.
- Hantera de miljörisker som skogsbruket orsakar.

3.2.4 Vi stärker den kunskapsbaserade ledningen samt kompetensen inom skogsbranschen

Målet med kunskapsbaserad ledning och kompetens grundar sig på forskningsrön, informationens användbarhet, ett bra kunskapsunderlag och en kontinuerlig ökning av kompetensen samt kommunikation. I målet ingår också skogsbranschens dragningskraft som studie- och arbetsplats.

Syften

- Högklassig forskning, geografisk information som utvecklas och informationens användbarhet skapar ett starkt kunskapsunderlag för beslutsfattande och prognostisering.
- Kompetensen inom skogsbranschen är mångsidig, motsvarar föränderliga behov och fler söker sig till yrken inom skogsbranschen.
- Kommunikation och växelverkan ökar förståelsen för skogsanvändningen, skogsmiljön och skogskulturen i samhället och särskilt bland de unga.

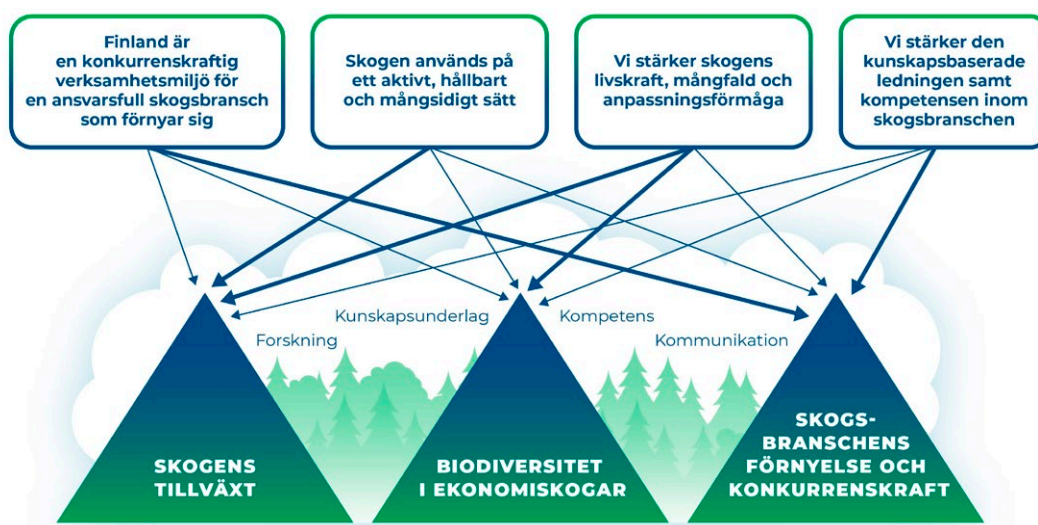
4 Verkställande

4.1 Projektportfölj

Den nationella skogsstrategin (KMS2035) genomförs 2023–2035. För verkställandet av skogsstrategin har en projektportfölj utarbetats som innehåller beskrivningar av de viktigaste åtgärderna för att uppnå målen och syftena. Projektportföljen består av tre spetsprojekt: skogens tillväxt, biodiversitet i ekonomiskogarna samt skogsbranschens förnyelse och konkurrenskraft (figur 5).

Tillsammans förverkligar spetsprojekten strategins vision, mål och syften. Varje spetsprojekt påverkar flera mål och syften. Varje spetsprojekt har sin egen specialuppgift och sitt eget perspektiv, men kopplingarna mellan spetsprojekten är starka. Till genomförandet av en ansvarsfull och samordnande strategi hör att ett enskilt spetsprojekt inte främjas så att det försvårar genomförandet av strategins alla syften. De korsvisa effekterna granskas i alla spetsprojekt. Åtgärder i anslutning till samordningen ingår särskilt i spetsprojektet Skogsbranschens förnyelse och konkurrenskraft.

Figur 5. Skogsstrategins mål och spetsprojekt: Målen är kopplade till projektportföljens tre spetsprojekt.

Spetsprojektet Skogens tillväxt förverkligar i synnerhet målet att få en aktiv, hållbar och mångsidig användning av skogarna samt syftena som har med skogens livskraft och anpassningsförmåga att göra. Spetsprojektet Biodiversitet i ekonomiskogar riktar sig i sin tur till målet att stärka skogarnas livskraft, mångfald och anpassningsförmåga. Spetsprojektet Skogsbranschens förnyelse och konkurrenskraft genomför i synnerhet målet för kunskapsbaserad ledning och kompetens och skapar en konkurrenskraftig verksamhetsmiljö för en förnybar och ansvarsfull skogsbransch.

Forskning, kunskapsunderlag, kompetens, digitalisering och utnyttjande av öppna data, interaktion och kommunikation ingår i varje spetsprojekt. För att stöda projektportföljens forsknings-, utvecklings- och innovationsarbete har ett separat FUI-program utarbetats (se kapitel 4.3, Forsknings-, utvecklings- och innovationsprogrammet som stöder målen i den nationella skogsstrategin, 7.11.2022).

Skogsstrategin har en nära koppling till den bioekonomiska strategin. Skogsstrategin omfattar produktion av hållbart producerad träråvara. Den bioekonomiska strategin ansvarar för sin del för att öka mervärdet av träråvaran genom att utveckla nya produkter och tjänster. Skogsstrategin genomför de åtgärder i den bioekonomiska strategin som gäller skogssektorn.

De centrala åtgärderna i spetsprojekten i skogsstrategin presenteras i tabellerna 1–3. Projektportföljen är inte en heltäckande förteckning över nödvändiga åtgärder. Med de föreslagna åtgärderna svarar man på de utmaningar i verksamhetsmiljön som beskrivs i kapitel 2. Åtgärderna i spetsprojekten behövs för att uppnå skogsstrategins mål och syften.

4.2 Spetsprojekt

4.2.1 Skogens tillväxt

I spetsprojektet Skogens tillväxt utökas skogarnas kolbindning och virkesproduktion på ett lönsamt, hållbart och ansvarsfullt sätt. Att upprätthålla och öka kolsänkan och arbeta för målen för kolsänkor och utsläpp ingår i detta spetsprojekt. Genom åtgärderna utvecklas också riskhanteringen och skogarnas tillgänglighet förbättras. Ett av målen med helheten är att förbättra självförsörjningsgraden och försörjningsberedskapen samt att skapa en grund för en fungerande virkesmarknad, skogssektorns konkurrenskraft och tillväxt.

Åtgärderna som ökar tillväxten gäller antingen trädbeståndet eller växtplatsen. Användningen av förädlat skogsodlingsmaterial och en effektiv skogsodlingskedja påskyndar trädbeståndets tillväxt. Trädbeståndets utveckling påverkas genom plantskogsvård och

gallringsavverkning genom att reglera trädslagsförhållandena, trädbeståndets täthet och trädens storleksfördelning. Genom gödsling kan man öka trädbeståndets tillväxt. Askgödsling på torvmarker hjälper också till att kontrollera vattenhushållningen på växtplatsen och minskar behovet av iståndsättning av diken. Spetsprojektet genomför för sin del klimatplanen för markanvändningssektorn (MISU).

Stigande temperaturer och extrema väderfenomen som orsakas av klimatförändringen förutsågs öka risken för skogsskador i framtiden. Med tanke på bekämpningen av skogsskador och därmed virkesproduktionen och kolsänkorna är det också viktigt med forskning, uppföljning och prognostisering.

Genomförandet av de åtgärder som behövs för att öka tillväxten, den praktiska drivningen, bekämpningen av skador samt en mångsidig tillgång till skogar och glesbygder förutsätter ett vägnät som kan användas året runt. Därför omfattar detta spetsprojekt även underhåll av vägnät och broar samt hela logistikkedjans funktion.

Tabell 1. Åtgärder som främjar skogens tillväxt.

Åtgärd	Beskrivning	Effektivitet
Utöka skogsarealen	Utöka beskogningen och dämpa avskogningen Påverka målen för områdesanvändningen och planläggningen	Stärker kolsänkorna och kollagren Potentialen för virkesproduktion ökar
Genomföra skogsförnyelsen på ett högklassigt sätt och utan dröjsmål	Ta i bruk metoder för skogsförnyelse och tidig vård som snabbt ger produktiva och fullskaliga trädbestånd Utveckla metoder, utöka utbildningen och kommunikationen	Kolbindningen stärks och virkesproduktionen ökar Virkesproduktionens lönsamhet förbättras
Sköta unga skogar på ett högklassigt sätt och i tid och avlägsna vårdskuld	Utöka skogsvården och förbättra kvaliteten på förstagallringen Säkerställa ett smidigt ibruktage och genomförande av skogsbrukets incitamentsystem Utveckla kvalitetsuppföljningen Utveckla metoder och användningen av dem, utöka utbildningen och kommunikationen	Användningen av potentialen för virkesproduktion effektiveras Skogarnas tillväxt ökar Lönsamheten förbättras Riskhanteringen förbättras

Åtgärd	Beskrivning	Effektivitet
Öka tillväxten och kolbindningen genom ansvarsfull skogsgödsling	Undersöka och främja gödsling och askgödsling av torvmark Producera information om potentiella gödslingsobjekt som kan användas som geografisk information bland annat i tjänsten MinSkog.fi Utöka utbildningen och kommunikationen för skogsägare	Mer tillväxt, råvirke, omsättning och kolsänkor Mindre iståndsättning av diken
Främja skogsförädling	Genomföra skogsförädlingsprogram Genomföra anläggningsprogrammet för fröodling av skogsträd	Virkesproduktionen och kvaliteten förbättras Anpassningen förbättras
Skogsskador förutses och bekämpas	Bereda sig inför skogsskador genom beredskaps- och återhämtningsplanering Utveckla metoder för att förutse och bekämpa skador	Trygga skogens tillväxt och kolbindning Undvika omfattande skogsskador Snabb återhämtning efter skador
Skogarnas tillgänglighet förbättras och logistiken utvecklas	Skapa en samarbetsmodell för den övergripande tjänsten för genomförande och finansiering av vägprojekt och aktivering av väglag Allokera resurser för iståndsättning av vägnät och broar Terminalnätverket för virkesförsörjningen utvecklas Utveckla väglagens professionella förvaltning och vägförvaltningen Förbättra väg- och broinformationens täckning och informationens flöde via gränssnitt	Trafikförbindelserna förbättras Skogarnas tillgänglighet och tillgången på råvaror samt konkurrenskraften förbättras Förutsättningarna för rekreation och räddningsverksamhet förbättras Möjligheterna till näringsverksamhet på landsbygden förbättras
Metoder för lagring av kol utvecklas	Genomföra och främja forsknings- och utvecklingsåtgärder för att öka kollagret i skogar och skogsmark samt träprodukter	Kolsänkorna och kollagren växer på kort och lång sikt Trä ersätter icke förnybara material

4.2.2 Biodiversitet i ekonomiskogar

I spetsprojektet Biodiversitet i ekonomiskogar utvecklas kostnadseffektiva metoder som baserar sig på naturvärden för att vända på utvecklingen av den biologiska mångfalden i skogarna så att den återhämtar sig. I projektet stärks kunskaperna om metoderna och det praktiska genomförandet.

För att samordna skogsbruket, andra användningsformer och mångfalden söker man metoder som baserar sig på naturvärden och som stöder skogsägarnas mål. Spetsprojektets åtgärder riktas kostnadseffektivt till ekonomiskogar där mångfaldsvärdena är klart större än normalt.

Genom åtgärderna tas effektiva vattenskyddslösningar i bruk i större utsträckning och en klimathållbar skötsel av myrskogarna utvecklas. I spetsprojektet stärks skogarnas klimathållbarhet och anpassningsförmåga genom åtgärder enligt klimatplanen för markanvändningssektorn (MISU) och planen för anpassning till klimatförändringen (KISS2030).

Genom forskningen ökar man kunskapen om hur skogarna behandlas och hur det påverkar mångfalden. Spetsprojektets åtgärder stärker skogsnaturens mångfald och anpassningsförmåga samt minskar riskerna för skogsskador.

Tabell 2. Åtgärder som främjar biodiversitet i ekonomiskogar.

Åtgärd	Beskrivning	Effektivitet
Utveckla finansieringsmodeller för trygghet av mångfalden	Utvärdera genomslagskraften hos METSOs och Helmis ekonomiskogsåtgärder, trygga finansieringens kontinuitet och möjligheterna att utvidga den Utreda och införa nya incitament och kopplingar till exempel för att förbättra miljöer för rekreation och naturturism	Mångfalden stärks Rekreativ- och turismvärdet ökar
Stärka kompetensen inom naturvård, planeringen och genomförandet i praktiken	Förbättra och öka förhandsplaneringen av naturvärden, mångfaldsåtgärderna och uppföljningen Planeringen på region- och landskapsnivå utvecklas utgående från markägarna Utveckla aktörernas kompetens och utöka kommunikationen till skogsägarna	Skogsägarnas och samhällets mål möts Mångfalden och mångbruket stärks Finland kan fullgöra sina åtaganden på ett kostnadseffektivt sätt

Åtgärd	Beskrivning	Effektivitet
Utöka skogens strukturella drag	<p>God praxis i rekommendationerna för skogsvård tas i bruk</p> <p>Informera, ge råd och utbilda om betydelsen, nyttan och riskerna med döda träd, överståndare, lövträd och gamla träd</p> <p>Utveckla marknads-, finansierings- och styrmekanismer</p>	<p>Mångfalden stärks</p> <p>Skogarnas struktur blir mångsidigare</p> <p>Skaderiskerna hanteras</p>
Främja blandträdbestånd i skogen	<p>Undersöka och söka lämpliga lösningar för att anlägga och odla blandskog som lämpar sig för växtplatsen</p> <p>Utveckla metoder för effektivare reglering av hjortdjursbestånden för att göra urvalet av trädslag mångsidigare i skogen</p> <p>Samordna mångfaldsarbetet med hanteringen av skaderisker</p>	<p>Skogsnaturens mångfald och anpassningsförmåga stärks</p> <p>Riskerna för skogsskador minskar</p>
Vattenskydds- metoder för skogsbruket tas i bruk	<p>Metoder för att fånga upp näringsämnen och kol utvecklas och tas i bruk i större utsträckning</p> <p>Riskplatserna för belastning i avrinningsområdet identifieras</p> <p>Utveckla aktörernas kompetens</p>	<p>Belastningen på vattendragen minskar</p> <p>Vattens status förbättras</p>
Främja klimathållbar vård av myrskogarna	<p>Främja den övergripande planeringen och genomförandet av myrskogsvården</p> <p>Sätten att hantera myrskogar utvecklas</p> <p>Omsätta Metlas verksamhetsmodell för planering av myrskogar och inspektioner av avrinningsområden i praktiken</p> <p>Utveckla verktygen i beslutsstödsystemet för myrskogsvård</p> <p>Stärka aktörernas kompetens</p>	<p>Kolsänkorna och kollagren växer och anpassar sig på kort och lång sikt</p> <p>Belastningen på vattendragen minskar</p>
Utveckla marknads- bestämda verksamhets- modeller och spelregler för att trygga miljö- fördelarna	<p>Utreda och införa marknadsorienterade och avtalsbaserade metoder i urvalet av alternativ</p> <p>Utveckla verksamhetsmodeller för frivilliga ekologiska kompensationer</p> <p>Skapa metoder för att påvisa den producerade miljönyttan</p> <p>Främja produktion av mångfald och andra naturvärden</p>	<p>Trygga den lokala och ökade nyttan</p> <p>Mångfalden och naturvärdena förbättras</p> <p>Finansieringsbasen för åtgärderna utvidgas</p> <p>Kolbindningen stärks</p>

4.2.3 Skogsbranschens förnyelse och konkurrenskraft

Spetsprojektet Skogsbranschens förnyelse och konkurrenskraft fokuserar på prognostisering och kunskapsledning. Genom åtgärderna skapas en grund för en konkurrenskraftig verksamhetsmiljö för en förnybar och ansvarsfull skogsbransch. Centrala åtgärder är att utveckla kompetensen och utbildningen samt trygga tillgången på kompetent arbetskraft. Utveckling av den geografiska informationen hör också till detta spetsprojekt. Dessutom behövs innovativt utvecklingsarbete och långsiktig skogsforskning.

För att stärka näringsverksamheten utökar man marknadsinformationen och utvecklar skogs- och naturtjänstföretagsverksamheten samt förutsättningarna för rekreativ användning och naturturism. Samarbete, smidighet och kundorientering behövs också för att utveckla och koordinera förvaltningsområdena och myndighetsverksamheten.

Internationell växelverkan betonas i spetsprojektet. Det är särskilt viktigt att påverka EU-politiken och den internationella politiken proaktivt. Mer resurser avsätts för den övergripande bedömningen av och ställningstagandet till EU:s initiativ.

Växelverkan och samarbetet stärks, särskilt med skogsägare och unga. I spetsprojektet etableras nationella och regionala åtgärder som ökar förståelsen för användningen av skogarna, skogsmiljön och skogskulturen. Inom spetsprojektet Skogsbranschens förnyelse och konkurrenskraft är det viktigt med tvärvetenskaplig samordning.

Tabell 3. Åtgärder som främjar skogsbranschens förnyelse och konkurrenskraft.

Åtgärd	Beskrivning	Effektivitet
Stärka prognostiseringsarbetet	En vetenskaplig panel för skogsbioekonomi inrättas och dess verksamhet etableras Följa upp hur verksamhetsmiljöns, lagstiftningens och förvaltningens strukturer fungerar och reagera på förändringsbehov Utreda utvecklingsbehov i anslutning till verksamhetsförutsättningarna och undanröja skattetekniska hinder för utnyttjandet av skogarnas ekosystemtjänster	Prognostiseringsförmågan stärks Förvaltningen blir smidigare och samarbetet mellan förvaltningsområdena förbättras Kunskapsunderlaget stärks och interaktionen ökar Näringsgrenarnas verksamhetsförutsättningar stärks Det blir lättare att samordna olika mål

Åtgärd	Beskrivning	Effektivitet
Skaffa information om marknadens funktion	<p>Öka marknadsinformationen och -statistiken (uppgifter om virkes-, skogsvårds-, energi-, drivnings- och transportmarknaden)</p> <p>En omfattande virkesmarknadsutredning genomförs</p>	<p>Skogsbranschens konkurrenskraft stärks</p> <p>Ansvarsfull tillgång till träråvara säkerställs</p> <p>Ökad transparens</p> <p>Förutsättningarna för att utveckla tjänsterna förbättras</p>
Tillväxtprogram för skogs- och naturtjänst-företagande genomförs	<p>Utöka företagarnas kompetens</p> <p>Främja tillgången till information om skogstillgångar och elektroniska tjänsters användbarhet</p> <p>Utveckla och värdera ekosystemtjänsternas marknadsorienterade affärsverksamhet</p> <p>Öka samarbetet och nätverksbildningen mellan företag</p>	<p>Användningen av skogarna blir mångsidigare och förutsättningarna för hållbar användning förbättras</p> <p>Servicemarknaden utvecklas och tjänsterna blir mångsidigare</p> <p>Skogarnas tillväxt och livskraft förbättras</p>
Utveckla förutsättningarna för användning av skogen för rekreation och naturturism	<p>Verksamhetsmiljön för rekreatjonsbruk och naturturism görs mer attraktiv i områden med efterfrågan och näringspotential</p> <p>Utveckla nätverket av strövområden och tillhörande tjänster</p> <p>Utveckla avtalsbaserade verksamhetsmodeller</p>	<p>Näringsgrenarnas verksamhets-förutsättningar stärks</p> <p>Möjligheterna till rekreatjons-användning blir mångsidigare</p> <p>Häls fördelarna ökar</p>
Förbättra den geografiska informationens noggrannhet, kvalitet och tillgänglighet	<p>Utveckla den geografiska informationen och informationen om förhållanden och dess användbarhet</p> <p>Genomförandeinformation utnyttjas och kvalitetsuppföljningen utvecklas</p> <p>Stöda beslutsfattandet och operationerna med noggrannare markinformation än i nuläget</p> <p>Stärka kunskapsbasen om naturtyperna och deras arter</p> <p>Utveckla kompetens, rådgivning och kommunikation med hjälp av tjänstedesign</p>	<p>Aktörerna och markägarna har mer kunskap om planering av åtgärder och bättre utnyttjande av kvalitets-information</p> <p>Planeringen av skogsbruket har bättre förutsättningar att öka skogstillväxten, identifiera och beakta mångfaldsaspekter samt minska markutsläppen</p>

Åtgärd	Beskrivning	Effektivitet
<p>Producera verktyg för kunskapsbaserat beslutsfattande för skogsägare och aktörer</p>	<p>Fortsätta den innehållsmässiga och funktionella utvecklingen av rekommendationerna för skogsvården</p> <p>Funktionerna och informationsunderlaget i tjänsten MinSkog.fi utvecklas</p> <p>Producera hjälpmedel för jämförelse av skogsbrukets användnings- och skötselmetoder samt för bedömning av mångfaldsåtgärdernas effekter och kostnadseffektivitet som stöd för olika skogsägars beslutsfattande</p> <p>Skogsägar- och aktörsutbildningen samt kommunikationen effektiveras</p>	<p>Skogsägarnas aktivitet ökar</p> <p>Skogsägarna känner till möjligheterna i sina egna skogar och kan fatta beslut enligt sina mål</p>
<p>Skaffa information om skogsägarkåren och utveckla ägarstrukturerna</p>	<p>Samla in aktuell information om skogsägarnas värden och målsättningar</p> <p>Upplösningen av dödsbon som äger skog påskyndas</p> <p>Göra generationsväxlingar smidigare och automatisera förtydligande lagfart</p> <p>Utöka skogsägarrådgivningen och kommunikationen</p>	<p>Skogsägarnas beslutsfattande aktiveras</p> <p>Ägarstrukturen blir klarare, skogsbruksföretagens storlek ökar</p> <p>Det blir lättare att nå skogsägarna och utbudet av tjänster</p>
<p>Väcka intresse för skogarna och effektivisera ungdomskommunikationen</p>	<p>Finansiera kommunikation till skolelever och ungdomar och stärka samarbetet med skolorna</p> <p>Etablera de ungas skogsråd som en del av genomförandet av den nationella skogsstrategin</p>	<p>Förståelsen för skogsanvändningen, skogsmiljön och skogskulturen ökar</p> <p>Sökandet till utbildning och arbetsuppgifter förbättras</p> <p>Barn och unga har aktuell kunskap om mångsidig naturresursekonomi och yrken inom skogsbranschen</p>
<p>Utveckla dragningskraften och reaktionsförmågan hos skogsbranschen och dess utbildning</p>	<p>Informera om de mångsidiga möjligheterna och sysselsättningen inom branschen</p> <p>Utveckla samarbetsmodeller som sträcker sig över examensnivåerna och regionområdena och utveckla utbildningsinnehållet och -metoderna så att de motsvarar framtidens behov</p> <p>Införa riksomfattande lämplighetsprov för skogsmaskinförarutbildning och utveckla utbildningen inom virkestransport som ett eget kompetensområde</p> <p>Trygga möjligheterna till kontinuerligt lärande och förnya finansieringsmodellerna</p>	<p>Inom branschen utexamineras och arbetar tillräckligt många yrkespersoner som lämpar sig för arbetsuppgifterna, har aktuell kompetens och motsvarar det arbetsmarknaden behöver</p> <p>Utbildningen är regionalt tillgänglig</p>

Åtgärd	Beskrivning	Effektivitet
Öka den internationella kompetensen, samarbetet och påverkan	<p>Öka finansieringen och personalresurserna</p> <p>Uppmuntra och stöda unga experter som satsar på internationell karriär</p> <p>Påverka skogspolitiken inom EU och den internationella skogspolitiken på ett föregripande sätt</p> <p>Utvärdera konsekvenserna av EU-initiativ och deras synergieffekter</p>	<p>Trygga skogssektorns verksamhetsmiljö genom internationellt samarbete</p> <p>Snabbare och mer helhetsbetonade ställningstaganden</p> <p>Finlands möjligheter att påverka ökar</p>
Utreda skogsbranschens handavtryck	<p>Skaffa forskningsdata och uppföljningsdata om skogsbranschens inverkan på miljön och samhället samt de regionala ekonomierna</p> <p>Öka kommunikationen om handavtrycket</p>	<p>Beslutsfattandet blir mer konsekvent och kommunikationen effektivare</p>
Säkerställa innovativt utvecklingsarbete och långsiktig skogsforskning	<p>Stöda utveckling av produkter med högt mervärde och genomförandet av den bioekonomiska strategin</p> <p>Förstärka en flermålsinriktad och tvärvetenskaplig skogsforskning</p> <p>Trygga inventeringen av rikets skogar och finansieringen av långvariga testserier</p> <p>Undersöka och utveckla skogsbrukets teknologi samt möjligheterna att utnyttja geografisk information och massdata</p>	<p>Affärsverksamheten inom skogsbranschen växer, konkurrenskraften och lönsamheten förbättras</p> <p>Besluten grundar sig på forskningsrön</p> <p>Trygga beredningen av skogspolitiken även i framtiden</p> <p>Mer kostnadseffektiva, mångsidiga och exakta skogsoperationer</p>

4.3 Organisation och finansiering

Jord- och skogsbruksministeriet samordnar verkställandet och uppföljningen av skogsstrategin. Det nationella skogsrådet har till uppgift att följa hur genomförandet av strategin framskrider. Skogsrådets arbetsutskott bereder de ärenden som ska föreläggas skogsrådet för behandling och främjar verkställandet av dess beslut. Verkställandet av strategin främjas också av nätverk som består av experter och representanter för intressentgrupper och som inrättas för spetsprojekten i skogsstrategin. Dessutom fortsätter nätverket för internationell skogspolitik sin verksamhet. Jord- och skogsbruksministeriet kan också använda andra grupper för att främja genomförandet av strategin och säkerställa samordningen. För att säkerställa verkställandet utarbetas en noggrannare åtgärdsplan i anslutning till målen för strategin.

Jord- och skogsbruksministeriet har som en del av reformen av skogsstrategin tillsammans med forskningsinstanserna i skogsrådets arbetsutskott utarbetat ett FUI-program (forsknings-, utvecklings- och innovationsprogram som stöder målen i den nationella skogsstrategin, 7.11.2022), vars uppgift är att stöda uppnåendet av målen och syftena i skogsstrategin. FUI-programmet innehåller tre arbetspaket som är kopplade till spetsprojekten i skogsstrategin. Programmets resultat utvärderas och vid behov kan programmet uppdateras.

Skogsstrategin verkställs av flera ministerier. För att genomföra den och samordna strategierna för olika förvaltningsområden behövs ett nära samarbete. För att målen i skogsstrategin ska uppnås krävs riktade resurser inom förvaltningsområdena för de andra ministerier som genomför skogsstrategin. Arbets- och näringsministeriet ansvarar särskilt för utvecklingen av den skogsbaserade affärsverksamhetsmiljön samt för energipolitiken. Dessutom ansvarar arbets- och näringsministeriet för att utveckla de internationella affärsmöjligheterna inom skogsbranschen. Naturturismen och rekreationsanvändningen av skogarna främjas av arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet tillsammans. Kommunikationsministeriet har en central roll i utvecklingen av infrastrukturen. Miljöministeriet ansvarar för ärenden som gäller klimat, biologisk mångfald, miljöskydd samt byggande och markanvändning. Finansministeriet ansvarar för de skattepolitiska åtgärderna. Till undervisnings- och kulturministeriets uppgifter hör att utveckla undervisningen och forskningen samt främja idrott, ungdomsarbetet, kulturturismen och kulturarvet. Utrikesministeriet ansvarar för handelspolitiken i anslutning till internationella skogsärenden och genomför utvecklingspolitiken.

Skogsstrategin genomförs vid jord- och skogsbruksministeriet med hjälp av resultatstyrning, lagstiftning, stödsystem och utvecklingsprojekt samt de regionala skogsprogrammen. De helt eller delvis resultatstyrda organisationerna i anslutning till skogsstrategin är Naturresursinstitutet, Forststyrelsen, Finlands skogscentral, Lantmäteriverket, Finlands viltcentral, Livsmedelsverket och Finlands miljöcentral samt regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna. De regionala skogsprogrammen genomför den nationella skogsstrategin i landskapen. De främjar ett mångsidigt och hållbart utnyttjande av skogarna så att lokala utgångspunkter, utvecklingsbehov och mål beaktas.

Skogsstrategin genomförs inom ramarna för rambesluten för statsfinanserna och budgeten. Årligen fattas beslut om nivån på de stöd som beviljas samt om finansieringen av spetsprojekten i skogsstrategin och deras åtgärder i ram- och budgetprocesserna för statsfinanserna. Man kan också ansöka om EU:s projektfinansiering för att genomföra åtgärderna.

4.4 Uppföljning

För uppföljningen av målen i skogsstrategin har man utarbetat indikatorer som beskriver den allmänna utvecklingen inom skogsbranschen, genomförandet av strategin och åtgärdernas effekt.

För varje mål i skogsstrategin har fastställts minst en resultatindikator. Målnivåerna för indikatorerna för 2035 har fastställts antingen som ett numeriskt värde eller som en riktning för förändringen. Resultatindikatorerna anknuter till spetsprojekten i projektportföljen, så med hjälp av dem kan man också följa upp hur åtgärderna genomförs eller hur effektiva de är. Bland indikatorerna finns också allmänna indikatorer som beskriver skogsbranschens utveckling samt insatsindikatorer för åtgärderna. En del av indikatorerna genomförs som enkäter och det ingår också indikatorer som kräver utvecklingsarbete för att fastställa och få material. Indikatorerna presenteras i bilaga 2.

På jord- och skogsbruksministeriets KMS2035-sidor finns en länk till Naturresursinstitutets statistiksida, där skogsstrategins indikatorer upprätthålls och följs upp.

Skogsrådet granskar årligen hur målen i skogsstrategin har uppnåtts och hur projekten har framskridit. Skogsrådet bedömer hur väl de strategiska målen för det gångna året har uppnåtts och prioriterar de viktigaste frågorna för det kommande året. Vid behov görs en mellanutvärdering av strategin.

När verksamhetsmiljön och behoven förändras kan man precisera indikatorerna och åtgärderna samt beakta de ändringsbehov som följer av uppföljningen av strategin, mellanutvärderingarna och riktlinjerna i regeringsprogrammen.

5 Sammandrag av utvärderingen av strategin

Detta kapitel är ett sammandrag av slutrapporten för förhandsutvärderingen av den nationella skogsstrategin 2035. Rapporten har utarbetats av Susanna Sepponen, Tuomas Raivio och Matleena Moisis från Gaia Consulting samt Paula Horne, Jani Laturi, Maurizio Sajevo och Matti Valonen från Pellervo Ekonomisk Forskning PTT. Rapporten har publicerats i sin helhet på jord- och skogsbruksministeriets webbplats (Kansallinen metsästrategia 2035: Ennakoarvioinnin loppuraportti).

Målet med förhandsutvärderingen som genomfördes i samband med strategiberedningen var att stöda den uppdaterade strategins kvalitet och effektivitet. I utvärderingen fokuserade man särskilt på att utveckla innehållet och strukturen, utveckla verkställandet, uppföljningen och finansieringens funktionalitet samt bedöma strategins helhetseffekter med tanke på hållbar utveckling. Utvärderingen av programmets uppgörande och innehåll genomfördes i enlighet med 3 § i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005). Utvärderingen genomfördes av Gaia Consulting Oy och Pellervo Ekonomisk Forskning PTT under tiden februari-oktober 2022. Förhandsutvärderingen genomfördes som en interaktiv process där utvärderingsexperterna gjorde analyser av strategiberedningen och strategiutkastet och gav rekommendationer med ett sparrande grepp utan att delta i det egentliga strategiarbetet. Nedan presenteras en sammanfattning av utvärderingsresultaten.

5.1 Utvärdering av beredningsprocessen

I fråga om strategiberedningen granskade utvärderingen om man i beredningen i tillräcklig utsträckning har beaktat förändringarna i verksamhetsmiljön samt intressentgruppernas förväntningar, inklusive policyer och åtaganden som gäller skogarna.

I beredningen av strategin har relevant forskningsinformation utnyttjats särskilt i Lukes verksamhetsmiljöanalys som färdigställdes i juni 2022. I strategiberedningen har man dessutom utnyttjat sparringsgruppen för innehållet, utvärderingen av KMS2025, sparringen för förhandsutvärderingen samt Skogsakademins framtidsshoppingar. Den verksamhetsmiljöanalys som gjorts är mångsidig och tillräcklig för strategiberedningens syfte. Megatrendernas inverkan på skogsbranschen har dock bedömts endast i liten utsträckning och scenarierna fokuserar huvudsakligen på virkesproduktionen, inte på den övriga

skogsbranschen. Verksamhetsmiljöanalysen har också varit tillgänglig endast som interna utkast under måluppställningen våren 2022, så utifrån utvärderingsmaterialet är det svårt att bedöma om man i måluppställningen har kunnat utnyttja scenariokalkyler och annat prognostiseringsarbete i planerad skala. Dessutom bör det konstateras att det under strategiberedningen har skett revolutionerande förändringar i verksamhetsmiljön, särskilt i fråga om säkerhetspolitik, försörjningsberedskap och självförsörjningsgrad i fråga om energi.

Delaktigheten i KMS2035-processen bedömdes vara mångsidig och tillräcklig. Ett starkt deltagande av intressentgrupperna i utarbetandet av strategin ökade diskussionen mellan olika aktörer och förbättrade möjligheterna att identifiera gemensamt godkända mål. Intressentgruppernas förväntningar har också beaktats i hög grad i utformningen av både målen och åtgärderna. Tillräcklig möjlighet att delta har getts, men det är i slutändan svårt att påverka balansen i deltagandet, och i synnerhet när målen konkretiseras blir ett omfattande aktörsfält en utmaning för utarbetandet av strategin. Antalet intressentgrupper som utnyttjar skogen utvidgas hela tiden, varvid genomförandet av de gemensamma målen under den samlande strategin blir allt mer utmanande. De regionala skogsråden spelade en viktig roll när det gällde att föreslå åtgärder, men i utformningen av den slutliga strategiska projektportföljen betonas naturligtvis i synnerhet sammansättningen och verksamhetssätten i skogsrådets arbetsutskott. Jord- och skogsbruksministeriets tjänstemän har en viktig roll i ledningen av deltagandeprocessen, och ministeriets beredningsgrupp har målmedvetet avsatt tid och personalresurser till strategiberedningen.

Med tanke på strategins effektivitet är det också väsentligt att strategin har förankrats på regional nivå. På ett allmänt plan kan man säga att man har lyckats skapa en modell där de regionala programmen följer den nationella strategin och genomför sina egna satsningar under dess paraply. Granskningen av strategiberedningen stöder uppfattningen att en tillräcklig balans har uppnåtts mellan den nationella strategin och de regionala programmen.

Vid granskningen av den politiska koherensen är det bra att på ett transparent sätt lyfta fram att KMS2035 i första hand är en strategi för branscherna som utnyttjar skogarna (särskilt skogsbruket och -industrin). Det är dock väsentligt att strategin stöder biodiversitets- och klimatmålen och åtminstone inte strider mot dem. I strategiberedningen har man på ett bra sätt lyft fram andra politikområden och strategier som påverkar skogsstrategin. På målnivå har inga tydliga konflikter identifierats med klimat-, miljö-, jämställdhets- och likabehandlingskrav på internationell, EU- och nationell nivå. Det är förenligt med god förvaltningssed att målsättningarna i skogsstrategin inte överlappar till exempel biodiversitetsstrategin, men å andra sidan innebär detta att man vid utvärderingen av strategiberedningen endast i begränsad utsträckning kan ta ställning till hur väl strategin kommer att vara i linje med den övriga politiska utvecklingen. Särskild osäkerhet är förknippad med betydande åtaganden som är under beredning, i synnerhet i anslutning till

restaurering av naturen. Realistiskt måste man anta att det i det strategiska genomförandet kan uppstå konflikter med klimat- och biodiversitetsmålen och det är särskilt viktigt att säkerställa att naturperspektivet beaktas på ett heltäckande och tvärgående sätt även i genomförandet av strategin.

I strategiberedningen har man på många håll lyckats beakta erfarenheter och lärdomar från tidigare program och strategier. Innehållet och strukturen i KMS2035 har förtydligats och strategin fokuserar tydligare än sin föregångare på naturvården i ekonomiskogarna, för vilken det också har fastställts åtgärder. Dessutom har bl.a. skogsägarnas roll betonats starkare och vikten av att bilda en gemensam ståndpunkt i EU-politiken lyfts fram tydligare under målet att förnya skogsbranschen. Bristen på tydlighet när det gäller uppföljningen och finansieringen av strategin försämrar dock möjligheterna att påverka dess genomförande. Det råder fortfarande stor osäkerhet kring genomförandet av åtgärderna i praktiken, i synnerhet i de ärenden som jord- och skogsbruksministeriets skogs- och bioenergienhet inte direkt ansvarar för. När det gäller uppföljningen försvåras utvärderingen av beredningen av att utvärderingen blev klar vid en tidpunkt då planeringen av uppföljningen av strategin och arbetet med indikatorerna ännu pågick.

5.2 Förhandsutvärdering av konsekvenser och effekter

KMS2035 är både till innehåll och struktur klart mer fokuserad än sin föregångare. Kopplingarna mellan strategins vision, mål och syften är tydligare än tidigare och antalet syften har kunnat begränsas bättre än tidigare. Däremot kunde den strategiska projektportföljens koppling till syftena och målen ställvis vara ännu tydligare. Oklarheter i kopplingarna kan å sin sida försämra effektiviteten, även om det är bra att komma ihåg att en strategisk projektportfölj med dess spetsar endast är ett sätt att genomföra strategin. I ledningen och uppföljningen av strategin är det dock viktigt att se till att kopplingen mellan projektportföljen och dess syften och mål är tillräckligt synlig, och den gestaltning av de olika vägarna för påverkan som genomförts under beredningsfasen är ett bra verktyg för detta.

För att strategin ska kunna svara på de utmaningar som förändringarna i verksamhetsmiljön medför, kommer det att vara viktigt att utnyttja relevant forskningsinformation i genomförandet av den. Det är positivt att åtgärden för att stärka prognostiseringsarbetet har inkluderats i den strategiska projektportföljen, eftersom det antagligen kommer att ske betydande förändringar i verksamhetsmiljön som påverkar strategin (världsmarknaden, energikrisen, trycket på försörjningsberedskapen, eventuella bestämmelser från EU-politiken, såsom restaureringskraven). För att prognostiseringen på ett genuint sätt ska kunna påverka ledningen av strategin och inriktningen av verksamheten behövs det också en tillräckligt lätt och smidig uppdateringsmodell för att den ska kunna svara på de föränderliga behoven.

Åtgärderna i strategin utvärderades utifrån utkastet till den strategiska projektportföljen av den 10.10.2022. Analysen visar att strategin och dess åtgärder är relativt starka i strävan efter ekonomiska konsekvenser. Många åtgärder är dock utveckling av metoder, forskning och program som inte har någon direkt inverkan på skogarnas tillväxt, än mindre på nationalekonomin, företagsekonomin eller den privata ekonomin. Om man antar att resultaten av åtgärderna förankras bland skogsyrkespersonerna och att skogsägarna tar dem i bruk i stor utsträckning, kommer de ekonomiska konsekvenserna för nationalekonomin, företagen och skogsägarna att vara betydande. I fråga om de sociala och kulturella konsekvenserna är strategins konsekvenskedjor längre, delvis indirekta och innehåller mer osäkerhet. Konsekvenserna beror till många delar på exempelvis andra förvaltningsområdens engagemang i genomförandet av strategin, för vilket det vid tidpunkten för utvärderingen inte fanns några särskilt konkreta planer. När det gäller de ekologiska konsekvenserna var många åtgärder fortfarande i ett sådant skede att det inte är möjligt att utvärdera dem. Vissa åtgärder kan också ha negativa ekologiska konsekvenser, men detta beror till stor del på deras genomförandesätt och omfattning. En del av konsekvenserna kan vara positiva ur en ekologisk synvinkel, men skadliga ur en annan synvinkel.

Fördelningen av den planerade projektportföljen under syften och mål är någorlunda balanserad och projekten driver olika effekter på ett relativt balanserat sätt. Vissa mål är dock för närvarande inte tydligt förknippade med en enda av de planerade åtgärderna i projektportföljen. En stor del av åtgärderna är tydligt på en nivå där de ännu bör preciseras. Detta framhäver betydelsen av styrning av projektportföljen: ett balanserat innehåll förutsätter uppföljning och mätning av projektportföljen. Utöver de allmänna statusindikatorerna inom branschen behövs mätning av strategins satsningar, verksamhet och resultat.

Konsekvensbedömningen visar hur viktigt det kommer att vara att åtgärderna preciseras på ett kontrollerat och balanserat sätt i det strategiska genomförandet. Det lönar sig också att fästa uppmärksamhet vid att resultaten omsätts i praktiken, så man inte stannar vid att öka kunskapen. I synnerhet med tanke på klimat- och biodiversitetsmålen bör särskild uppmärksamhet fästas vid att resultaten omsätts i praktiken och kommer i användning redan i projektplaneringsskedet. Det lönar sig också att överväga ett utnyttjande av strategins mervärde och anseende i kommunikationen och som grund för informationsutbytet.

Strategins påverkningsmöjligheter är också starkt beroende av hur realistiska målen är i förhållande till resurserna och åtgärdsutbudet. I utvärderingen granskades strategins möjligheter att styra verksamheten på fältet. Resursstyrning är i synnerhet resultatstyrning av ämbetsverk och sektorforskningsinstitut inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde samt ägarstyrning av statsbolag, ekonomisk styrning (t.ex. stöd), tillgänglig FUI-finansiering och annan tillgänglig projektfinansiering. På informationsstyrningsnivå kan man påverka andra förvaltningsområden i olika samarbetsnätverk, genom

inofficiellt samarbete och genom att dela information i syfte att till exempel eftersträva en förändring av beteendet. Från informationsstyrningen kan också särskiljas social styrning eller nätverksstyrning, med vilken man strävar efter att skapa mervärde genom nätverkande, till exempel på axeln myndighet-aktör. Inom normstyrningen kan man sträva efter att kanalisera nationella ståndpunkter till EU:s beslutsfattande, och naturligtvis ansvarar ministeriet för lagberedningen inom sitt eget förvaltningsområde och är med och påverkar lagberedningen inom andra förvaltningsområden.

Den största effekten av den aktuella strategin uppstår sannolikt av den verksamhet som åstadkommit inom ramen för den samt av att resultaten tas i vidare bruk och kan utnyttjas. Strategins existens är i sig betydelsefull, förutsatt att den förmår fungera väl tillsammans med statsförvaltningens övriga policyer och riktlinjer som påverkar användningen av skogarna. Strategin tjänar sannolikt skogsbranschen själv genom att samla branschen under en gemensam vision och gemensamma mål och genom att öka nätverkandet.

Strategin kommer sannolikt att vara mest ändamålsenlig i ett område där målen är direkt kopplade till skogen och verksamheten åstadkoms genom resursstyrning. När man övergår till informations- och nätverksstyrning försämras möjligheterna att åstadkomma verksamhet samt i vidare bemärkelse resultat och konsekvenser. Även beslutanderätten som privatägandet medför utgör en utmaning; i sista hand kan man på sin höjd rekommendera eller stöda skogsägarna att ändra sitt beteende.

Slutligen måste det konstateras att verksamhetsmiljön också är förknippad med osäkerhetsfaktorer som kan påverka det strategiska genomförandet och dess effekter. I synnerhet den energikris och det nya försörjningsberedskapstryck som det ryska anfallskriget orsakat samt åtgärderna för att påskynda den gröna omställningen och de förändringar i det politiska fältet som gäller skogar som EU-regleringen medför kan påverka det strategiska genomförandet på många olika sätt. Strategins slutliga effekt kan verifieras först i uppföljningen av genomförandet av strategin. Effektiviteten förutsätter ett lyckat genomförande och ett betydande utnyttjande av resultaten och vid behov snabba reaktioner på förändringar i verksamhetsmiljön.

DEFINITIONER

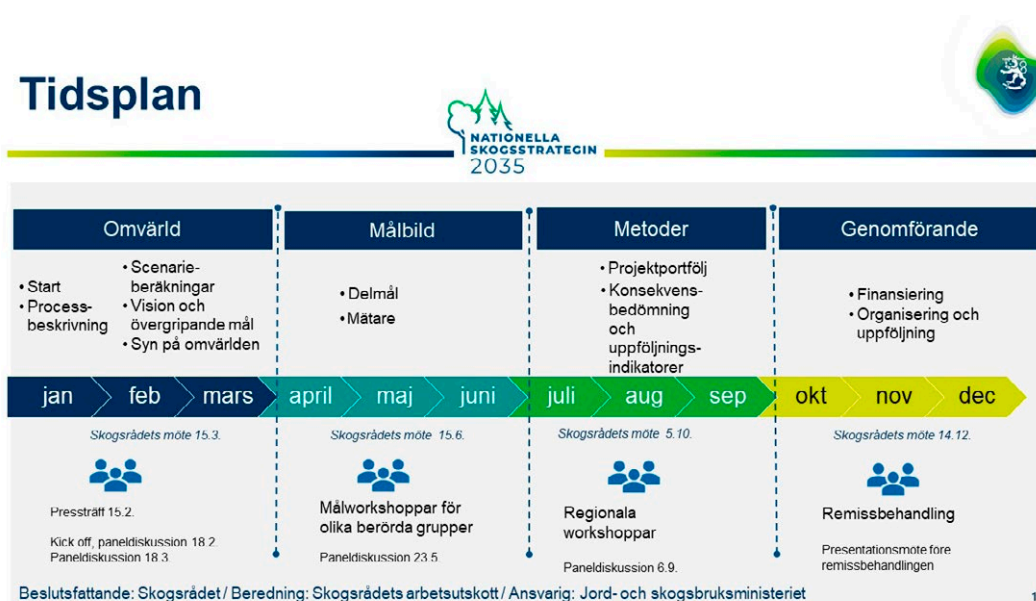
Bioekonomi	I Finland avses med bioekonomi en ekonomi som använder förnybara biologiska naturresurser resurssmart för att producera näring, energi, produkter och tjänster. De viktigaste förnybara biologiska naturresurserna i Finland är biomassan i skogarna, åkrarna, markgrunden, vattnen och haven, dvs. organiskt material och sötvatten. De utnyttjas som råvaror och förädlade produkter. Ekosystemtjänsterna är en del av bioekonomin. Bioekonomin kan också omfatta utveckling och produktion av teknologier, tillämpningar och tjänster som grundar sig på ett hållbart utnyttjande av naturresurserna.
Ekosystemtjänster	Ekosystemtjänsterna indelas i tre huvudkategorier: produktionstjänster, reglerings- och underhållstjänster samt kulturella tjänster. Skogens produktionstjänster är trä, bär och svampar, andra naturprodukter, vilt och bioenergi. Tjänster för reglering och underhåll av skogarna är kolbindning och -cirkulation, vattenretention och -rening, pollinering, erosionsbekämpning, kvävebindning, bindning av näringsämnen, luftrening och bullerbekämpning. Kulturella tjänster är rekreationsanvändning, naturturism, kulturarvet, skogslandskapet, skogen i konsten och populärkulturen samt skogen i vetenskapen och undervisningen.
Välfärdsekonomi	Välfärdsekonomin skapar hållbar välfärd och ekonomisk tillväxt samtidigt. I välfärdsekonomin utgör människans välfärd kärnan i beslutsfattandet och besluten fattas genom att identifiera de ekonomiska och ekologiska faktorernas samverkan på välfärden. Det centrala i välfärdsekonomin är ett betydelsefullt liv, växelverkan mellan människor samt mellan människan och naturen, det gemensamma bästa och att tillgodose behoven inom de gränser som planeten klarar av.
Hållbar utveckling	Hållbar utveckling är en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att beröva kommande generationer möjligheten att tillgodose sina behov. Dess grundelement är ekologisk, ekonomisk samt social och kulturell hållbarhet. Målen för hållbar utveckling siktar på att människorna ska lära sig att leva i harmoni med naturen och varandra.
Hållbar skötsel och användning av skogarna	En hållbar skötsel och användning av skogarna innebär att skogarna och skogsmarkerna sköts och används på ett sätt som bevarar deras mångfald, produktivitet, förnyelseförmåga, livskraft och möjlighet att i dag och i framtiden genomföra betydelsefulla ekologiska, ekonomiska och sociala funktioner på lokal, nationell och global nivå och så att andra ekosystem inte skadas.
Skogsbranschen	Skogsbranschen omfattar förutom skogssektorn även produktion, förädling och tjänster som grundar sig på skogarnas övriga materiella och immateriella produkter samt offentliga nyttigheter. I samband med utbildningen har man med skogsbranschen dock traditionellt närmast avsett yrken inom skogsbruket.
Avskogning	Med avskogning avses att skog omvandlas till annan markanvändning.
Skogssektorn	Skogssektorn omfattar skogsbruket och skogsindustrin.
Skogsbruk	Skogsbruket omfattar virkesproduktion, skogsvård, drivning samt natur- och landskapsvård.

Naturförlust	Naturförlusten är en snabb minskning av den biologiska mångfalden, dvs. biodiversiteten, till följd av människans handlingar.
Naturproduktbranschen	Med naturproduktbranschen avses verksamhet i anslutning till vilda bär, svampar och örter samt andra naturprodukter, såsom tillvaratagande av råvaror i naturen samt vidareförädling av och handel med dessa samt utnyttjande av naturprodukter i olika turism- och välfärdstjänster. Till naturproduktbranschen hör också utbildning, rådgivning, utvecklingsarbete och forskning inom branschen.
Naturturism	Naturturism definieras på bred front som turism, där naturen är den främsta attraktionsfaktorn.
Rekreationsanvändning av naturen	Med rekreationsanvändning av naturen avses att man under fritiden rör sig och vistas i naturen i rekreationssyfte. Användningen av naturen för rekreation omfattar friluftaktiviteter i naturen enligt allemansrätten, jakt och en del av det rekreationsfiske som inte omfattas av allemansrätten. Till rekreationsanvändningen hör också olika motions- och kulturevenemang som ordnas i naturen.
Sänka	En process, funktion eller mekanism som binder växthusgasen, aerosolen eller förstadiet till växthusgasen från atmosfären. Även ett sådant kollager, där det samlas mer kol än det frigörs i atmosfären eller överförs till ett annat lager, kan kallas en nettosänka. När summan av koldioxidutsläppen och -avgångarna från skogsmarken är negativ är skogsmarken en nettokolsänka.
Den gröna omställningen	Den gröna omställningen stöder en strukturomvandling i ekonomin och byggandet av ett koldioxidneutralt välfärdssamhälle. Med detta avses en förändring mot en ekologiskt hållbar ekonomi och tillväxt som inte grundar sig på överkonsumtion av naturresurser och fossila bränslen. En hållbar ekonomi stöder sig på koldioxidsnåla lösningar som främjar cirkulär ekonomi och biologisk mångfald.

Bilaga 1. Växelverkan i utarbetandet av skogsstrategin

Nationella skogsstrategin 2035 (KMS2035) har utarbetats som en omfattande interaktiv process. Processens fasindelning beskrivs nedan.

Figur 6. Växelverkan i utarbetandet av skogsstrategin.

Skogsrådet, skogsrådets arbetsutskott, sparrningsgruppen, nätverken och skogsråden på landskapsnivå har haft en central roll i beredningen av strategin. Dessutom har ett stort antal intressentgrupper deltagit i beredningen. Målet med strategins växelverksarbete har varit att samla in olika intressentgruppers synpunkter på bred front. Arbetet har genomförts i enlighet med växelverkans- och kommunikationsplanen med hjälp av många olika metoder och kanaler.

Möten:

- Skogsrådets möten 15.3, 15.6, 5.10 och 14.12.2022
- Skogsrådets arbetsutskotts möten 11.1, 8.2, 1.3, 12.4, 10.5, 31.5 (målworkshop), 6.6 (målworkshop), 14.6, 30.8, 13.9, 20.9, 27.9, 25.10, 1.11, 7.11 och 29.11.2022
- Styrgruppen för förhandsutvärderingen av den nationella skogsstrategin 2035 (JSM, Gaia och PTT): 10.3, 21.3, 13.4, 23.5, 3.6, 26.8, 23.9 och 2.11.2022

Inledande dialoger:

- Sparringsgruppens möten 24.9.2021, 3.11.2021, 4.1.2022, 9.5.2022
- Intervjuer med intressentgrupper som en del av utvärderingen av den tidigare strategin (Gaia och PTT), hösten 2021, 37 intervjuer
- Paneldiskussioner om den nationella skogsstrategin
  - Hur ser skogsbranschens framtid ut? 18.2.2022
  - Trä duger till mycket 18.3.2022
  - Skogar och välfärd 23.5.2022
  - Skogsbranschen och samhällsansvar 6.9.2022

Enkäter:

- KMS-barometrar 4 st.
- Mentimeter-enkäter 4 st.
- Dinåstikt.fi-enkäten (information om vikten av strategins perspektiv samlades in), 259 respondenter, 28.4–19.5.2022
- Enkät om modellen för värdeskapande (i anslutning till utvärderingen av effekterna av den nationella skogsstrategin och mätningen av effekterna, och med hjälp av den samlade man in synpunkter på vilket mervärde den nationella skogsstrategin kan skapa för människorna, ekonomin och miljön) 63 respondenter, 9–30.6.2022

Målworkshoppar:

- Målworkshoppar för den nationella skogsstrategin 7 st, sammanlagt 133 deltagare, 4.5–19.5.2022
  - Skogsägarnas workshop, 4.5.2022
  - Workshop för experter och arbetstagare inom skogsbranschen, 5.5.2022
  - Workshop för företagare inom skogsbranschen och representanter för företagsverksamheten inom skogsbruket, 6.5.2022

- Workshop för representanter för olika användningsformer av skogen, 9.5.2022
- Workshop för unga, 11.5.2022
- Workshop för nätverket för skogsbruk och skogsenergi samt mångfald och ekosystemtjänster, 18.5.2022
- Workshop för det internationella skogspolitiska samarbetsnätverket 19.5.2022

Projektworkshoppar och åtgärder:

- 14 regionala workshoppar för skogsråden på landskapsnivå 17.8.2022, sammanlagt 249 deltagare
- Nätverkens evenemang; skogsbruks- och skogsenerginätverket 16.8, biodiversitetsnätverket 24.8, 6.9 och 22.11.2022
- Dessutom utnyttjades åtgärderna i rapporten från nätverket för utveckling av utbildningen inom skogsbruket och de åtgärder som föreslagits av det internationella skogspolitiska samarbetsnätverket

Övriga evenemang och möten:

- Jord- och skogsbruksministerns presskonferens om skogsfrågor 15.2.2022
- Medieevenemangen Metsäkeskustelun vuosi 4.4 och 31.5.2022
- Möten mellan ministerierna (JSM, MM, UKM, ANM, KM, FM) om strategiernas kontaktytor, öppningsdiskussion 29.9 och fortsatta diskussioner (JSM och MM) 10.10 och 18.11.2022
- Skogsakademins kurser för beslutsfattare: 28.4.2022, sammanlagt 29 deltagare, 8.9.2022, sammanlagt 33 deltagare: KMS2035-framtidsworkshoppar
- Sametingets möte 3.10.2022
- Presentation av den nationella skogsstrategin som skickas på remiss 10.10.2022

Remissbehandling:

- Remisstid 10.10–14.11.2022
- Totalt 139 utlåtanden
- Utlåtanden i projektfönstret <https://mmm.fi/hanke2?tunnus=MMM034:00/2022>

Gruppernas uppgifter

I skogsrådet fattas de centrala besluten om strategin. Skogsrådet har 32 medlemmar från olika organisationer inom sektorn och från intressentgrupper som använder skogarna. Skogsrådets arbetsutskott har en central roll i beredningen av strategin. Gruppernas sammansättning presenteras på jord- och skogsbruksministeriets webbplats.

Sparringsgruppens uppgift har varit att föra in nytt tänkande i beredningsprocessen och den har skapat många nya konkreta tips för processen, bland annat metoder för öppenhet, transparens, samordning och samarbete i beredningsprocessen. Även förhandlutsvärderingen av skogsstrategin har gjorts med ett sparrande grepp.

Nätverken är utnämnda expertgrupper och till dem hör skogsbruks- och skogsenerginätverket, biodiversitetsnätverket, samarbetsnätverket för internationell skogspolitik och nätverket för utveckling av utbildningen inom skogsbruket. Nätverken har bidragit med sin expertis i beredningen under hela strategiprocessen.

Bilaga 2. Skogsstrategins indikatorer

Tabell 4. Mål: Finland är en konkurrenskraftig verksamhetsmiljö för en ansvarsfull skogsbransch som förnyas sig

Indikator	Målnivå 2035	Förklaring	Spetsprojekt som det förknippas med (*)
Den skogsbaserade affärsverksamheten blir mångsidigare och växer			
Skogsbranschens förädlingsvärde (milj. €) enligt underbransch	ökar	helheten växer, även mindre branscher	statusindikator, förnyelse
Kolbindningstjänster och naturvärdeshandel	ökar	antal avtal, även ha och €	tillväxt, biodiversitet, förnyelse
Ett proaktivt och effektivt samarbete samt påverkan i EU-processer och internationella processer stöder skogsbranschens verksamhetsförutsättningar			
Kvalitativ bedömning	positiv utveckling	innehåller resursindikatorer	förnyelse
Smidig förvaltning och fungerande infrastruktur skapar en förutsägbar och uppmuntrande verksamhetsmiljö			
Genomgångstider för beslut (kamera och metka)	blir snabbare	i det första skedet vård av ungskog	förnyelse
Vägnätets reparationsskuld och dess utveckling (€, km) allmänna och enskilda vägar, inklusive broar	minskar	uppföljningen kräver tilläggsutredningar	tillväxt
En fungerande marknad tryggar tillgången till råvaror och tjänster			
Användningsmängder för inhemskt virke och importerat virke inom skogsindustrin och den träbaserade energiproduktionen (m ³)		enligt underbransch	statusindikator, tillväxt
Investeringar i industri som använder trä (€)	Investeringarna överskrider avskrivningarna		statusindikator, tillväxt

*) Spetsprojekt: skogens tillväxt = tillväxt, biodiversitet i ekonomiskogar = biodiversitet, skogsbranschens förnyelse och konkurrenskraft = förnyelse

Tabell 5. Mål: Skogen används på ett aktivt, hållbart och mångsidigt sätt

Indikator	Målnivå 2035	Förklaring	Spetsprojekt som det förknippas med
Skogsanvändningen är målinriktad och grundar sig på fakta och aktiva beslut av skogsägarna			
Skogsägarna känner till sina mål	ökad medvetenhet	skogsägarundersökningar	förnyelse
Skogsägarna känner till produktionsmöjligheterna hos sina skogar	ökad medvetenhet	skogsägarundersökningar	förnyelse
En aktiv och mångsidigare skogsvård ökar skogens tillväxt och stöder stävjandet av klimatförändringen			
Trädbeståndets volym på skogs- och tvinmark (milj. m ³)	ökar		statusindikator
Trädbeståndets årliga tillväxt på skogs- och tvinmark (milj. m ³)	ökar		tillväxt
Kolsänkor i skogarna (milj. ton CO ₂ -ekv.)	ökning 3 milj. ton CO ₂ -ekv. / år inom markanvändningssektorn	Effekten av tilläggsåtgärder enligt MISU före 2035	tillväxt
Vårdskuld för plantbestånd och ungskog (ha)	minskar		tillväxt
Skogsgödslingens totala mängd (ha/år)	ökar		tillväxt
Avverkningssätt (%)	blir mångsidigare	avverkningssätt i anmälan om användning av skog	tillväxt, biodiversitet
Tjänster och incitament för skogsägare och aktörer stöder en aktiv, hållbar och mångsidig användning av skogarna med beaktande av landskapens särdrag			
Antal personer som använder tjänsten MinSkog.fi (st.)	ökar	skogsägare, företag och funktionärer	förnyelse
Antal genomförda metka-stöd (ha per arbetstyp)	målnivåerna uppnås	Målnivåerna för Metka-arbetsgruppen, METSO och Helmi	biodiversitet

Indikator	Målnivå 2035	Förklaring	Spetsprojekt som det förknippas med
De ekosystemtjänster som skogarna erbjuder ökar människors välbefinnande och skapar nya förtjänstmöjligheter			
Inkomster av rotpris (md €)			statusindikator
Sysselsatta inom skogsbioekonomi (pers.)	ökar	enligt bransch	förnyelse
Välbefinnande som ekosystemtjänsterna producerar för människor	indikator som utvecklas	i enkätundersökningen om användningen av skogarna och dess godtagbarhet	förnyelse

Tabell 6. Mål: Vi stärker skogens livskraft, mångfald och anpassningsförmåga

Indikator	Målnivå 2035	Förklaring	Spetsprojekt som det förknippas med
Vända på utvecklingen av mångfalden i ekonomiskogar så att den återhämtar sig			
Mängden död ved (m ³ /ha)	vi går mot en genomsnittlig nivå på 10 m ³ /ha i ekonomiskogarna		biodiversitet
Mängden lövträd, inte björk (m ³ /ha)	ökar i ekonomiskogarna		biodiversitet
Antalet gamla träd (st/ha)	ökar i ekonomiskogarna	lövträd > 80 år gran > 120 år tall > 160 år	biodiversitet
Kvaliteten på naturvården vid avverkningsobjekt i privata skogar	indikator som utvecklas	helhetsbedömning	biodiversitet
Stärka skogarnas klimathållbarhet och hantera skaderisker			
Avtryck av beståndsvårdande avverkning	positiv utveckling		tillväxt, biodiversitet
Skogsskador (ha)	ökar inte	enligt orsak	statusindikator, tillväxt, biodiversitet
Blandskogarnas andel	ökar		biodiversitet

Indikator	Målnivå 2035	Förklaring	Spetsprojekt som det förknippas med
Hantera de miljörisker som skogsbruket orsakar			
Antalet planer på avrinningsområdesnivå för vård av myrskog	ökar	ha	tillväxt, biodiversitet
Indikator för jordmånens kvalitet	indikator som utvecklas		biodiversitet, förnyelse
Skogsbrukets belastning på vattendragen	årsbelastningen och den årliga medelhalten minskar	fasta ämnen, totalkväve och totalfosfor, org. kol	biodiversitet

Tabell 7. Mål: Vi stärker den kunskapsbaserade ledningen samt kompetensen inom skogsbranschen

Indikator	Målnivå 2035	Förklaring	Spetsprojekt som det förknippas med
Högklassig forskning, geografisk information som utvecklas och informationens användbarhet skapar ett starkt kunskapsunderlag för beslutsfattande och prognostisering			
Skogssektorns offentliga FoU-finansiering (€)	ökar		förnyelse
KMS2035 FUI-programmets finansiering (€)	enligt programmet		tillväxt, biodiversitet, förnyelse
Utnyttjande av öppen skogsinformation	ökar		förnyelse
Kompetensen inom skogsbranschen är mångsidig, motsvarar föränderliga behov och fler söker sig till yrken inom skogsbranschen			
Inlärningsresultatets motsvarighet i arbetslivet och sysselsättningen inom branschen	ökar	utbildningens resultatindikatorer	förnyelse
Kommunikation och växelverkan ökar förståelsen för skogsanvändningen, skogsmiljön och skogskulturen i samhället och särskilt bland de unga			
Användningen av skogar och dess godtagbarhet		enkätundersökning, inkl. de ungas skogsbarometer	förnyelse
Behandling av skogsfrågor i medierna		enkätundersökning	förnyelse

KÄLLOR

Centralt bakgrundsmaterial för utarbetandet av skogsstrategin

- Kansallinen metsästrategia 2025 arviointi (2022). Gaia Consulting Oy: Raivio, T., Linnamaa, P., Sepponen, S. & Mäntylä, I. och Pellervo ekonomisk forskning PTT: Horne, P., Laturi, J. Maidell, M. & Valonen, M. <https://mmm.fi/documents/1410837/2000444/KMS-2025-arvioinnin-loppuraportti.pdf/708298b4-7ea5-ebbe-9739-c3a483153dc0/KMS-2025-arvioinnin-loppuraportti.pdf?t=1643972448089>
- Kärkkäinen, L., Hirvelä, H., Kilpeläinen, H., Kniivilä, M., Kohl, J., Korhonen, K.T., Kurttila, M., Lempinen, R., Miina, J., Mutanen, A., Neuvonen, M., Nieminen, M., Ollila, P., Piirainen, S., Sarkkola, S., Tolvanen, A., Tuomainen, T., Tyrväinen, L., Vatanen, E. & Viitanen, J. (2022). Taustaselvitys Kansallinen metsästrategia 2035:n valmistelua varten: Skenaarioihin perustuva tarkastelu. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 61/2022. Naturresursinstitutet. Helsingfors. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-474-6>
- Metsätalouden koulutus ja sen kehittäminen: Metsätalouden koulutuksen kehittämisverkoston 2020–2021 loppuraportti (2022). Jord- och skogsbruksministeriets publikationer 2022:3. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-366-399-2>
- Metsä- ja luontopalveluyritystoiminnan kehittäminen -hanke loppuraportti (2022). Skogscentralen. <https://mappi.metsakeskus.fi/catalog/Mappi/r/778/viewmode=infoview>
- Paaskoski, L. (2022). Metsäkulttuurinen kestävyys. Lustos publikationer 5. Finlands skogsmuseum Lusto. https://issuu.com/luston_julkaisuja/docs/978-952-69018-7-9
- Sarkkola, S., Nieminen, M. & Piirainen, S. (2022). Vesistökuormitus metsätaloudessa – Uusia vesistökuormituksen mittareita Kansallisen metsästrategian seurantaan: Asiantuntija-selvitys. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 96/2022. Naturresursinstitutet. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-554-5>
- Vehmasto, E., Salo, M., & Soini, K. (2022). Kestävyyden kehukset – Luonnonvara-tutkimus kestävyysmuutoksessa. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 74/2022. Naturresursinstitutet. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-502-6>
- Viitala, E.-J., Finér, S., Hietanen, S., Korhonen, O., Nykänen, P., Urpilainen, M. & Valonen, M. (2022). Metsärahasot: Oikeudelliset rakenteet, verotusasema ja toiminta Suomessa. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 99/2022. Naturresursinstitutet. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-560-6>

Övriga källor

- Dasgupta, P. (2021) The Economics of Biodiversity: The Dasgupta Review. Tillgänglig: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/962785/The_Economics_of_Biodiversity_The_Dasgupta_Review_Full_Report.pdf
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kempainen, E., Uddström, A., & Liukko, U.-M. (2019). Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Miljöministeriet & Finlands miljöcentral. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/299501>
- IPBES (2019). Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. Brondizio, E. S., Settele, J., Díaz, S. & Ngo, H. T. (eds). IPBES secretariat, Bonn, Germany. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3831673>
- Kansallinen luonnon virkistyskäytön strategia 2030. (2022) Statsrådets principbeslut. Statsrådets publikationer 2022:13. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164145>
- Karppinen, H., Hänninen, H. & Horne, P. (2020). Suomalainen metsänomistaja 2020. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 30/2020. Naturresursinstitutet. Helsingfors. 73 s. <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/545837> och övriga MO2020-delpublikationer <https://www2.helsinki.fi/fi/tutkimusryhmat/metsanomistaja-2020/julkaisut>
- Kniivilä, M., Hirvelä, H., Lintunen, J., Mutanen, A., Vatanen, E., Viitanen, J. & Kurttila, M. (2022). Metsien tiukan lisäsuojelun hakkuumahdollisuus-, arvonlisäys- ja työllisyysvaikutusten arviointi: Skenaariotarkastelu EU:n biodiversiteettistrategiasta Suomessa. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 64/2022. <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/552036>
- Jord- och skogsbruksministeriet. (2019). Kansallinen metsästrategia 2025 – päivitys. Statsrådets principbeslut 21.2.2019. Jord- och skogsbruksministeriets publikationer 2019:7. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-453-889-3>
- Nuorten metsäbarometri (2022). Tulokset. Taloustutkimus. <https://smy.fi/materiaali/nuorten-metsabarometrin-tulokset-2022/>
- OECD (2019). Llena-Nozal, A., Martin, N. & Murtin, F. (2019). The economy of well-being: Creating opportunities for people's well-being and economic growth. OECD Statistics Working Papers, No. 2019/02, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/498e9bc7-en>
- Suomen biotalousstrategia (2022). Kestävästi kohti korkeampaa arvonlisää. Statsrådets publikationer 2022:3. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163967/VN_2022_3.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- Statsrådets redogörelse om markanvändningssektorns klimatplan (2022). Jord- och skogsbruksministeriets publikationer 2022:15. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-366-388-6>
- World Economic Forum (2022). The Global Risks Report 2022. 17th Edition. Insight report. https://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Global_Risks_Report_2022.pdf

Strategimaterial

Avvikande åsikt om godkännandet av Nationella skogsstrategin 2035 i skogsrådet:

Eriävä mielipide kansallisen metsästrategian 2035 hyväksymisestä metsäneuvostossa.

https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/87e9a0b5-88e6-4964-8d4e-efa38b29eab7/8ce61a-ba-acd5-4ca1-9297-f2f04b100645/KIRJE_20221215073920.PDF

Kansallinen metsästrategia 2035: Ennakoarvioinnin loppuraportti (2022).

Gaia Consulting Oy: Sepponen, S., Raivio, T., Moisio, M. och Pellervo ekonomisk forskning PTT: Horne, P., Laturi, J., Sakeva, M. & Valonen, M.

https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/87e9a0b5-88e6-4964-8d4e-efa38b29eab7/df3999b4-2a5d-4dc8-b06f-da1078741d23/RAPORTTI_20221207130548.PDF

Kansallinen metsästrategia 2035 (KMS2035) -material i projektportalen.

<https://mmm.fi/hanke2?tunnus=MMM034:00/2022>

Kansallisen metsästrategian tavoitteita tukeva tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-ohjelma,

7.11.2022. https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/87e9a0b5-88e6-4964-8d4e-efa38b29eab7/473eb959-d840-4ebf-aaf9-392672a6c6ee/RAPORTTI_20221201131036.PDF

Sammandrag av utlåtandena: Lausuntoyhteenveto Kansallinen metsästrategia 2035

(KMS2035). https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/87e9a0b5-88e6-4964-8d4e-efa38b29eab7/bf21df40-2118-4c55-9692-fe6195d61806/YHTEENVETO_20221201131036.PDF

Jord- och skogsbruksministeriets webbplats Nationella skogsstrategin 2035.

<https://mmm.fi/sv/nss> och <https://mmm.fi/kms>

Jord- och skogsbruksministeriet

Regeringsgatan 3 A , Helsingfors
PB 30, 00023 Statsrådet

mmm.fi

ISBN: 978-952-366-744-0 PDF

ISSN: 1797-397X PDF